

699.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9, a u vezi sa čl. 76 stav 2, 77 stav 7, 80 stav 1, 81 stav 11, 87 stav 2, 89 stav 6 i 90 Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni list CG“, broj 30/12 i 30/17), uz prethodnu saglasnost Ministarstva saobraćaja i pomorstva, Agencija za civilno vazduhoplovstvo, donijela je

**Pravilnik
o izmjenama i dopunama Pravilnika o kontinuiranoj plovidbenosti
vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju
organizacija i osoblja koji obavljaju ove poslove**

Član 1

U Pravilniku o kontinuiranoj plovidbenosti vazduhoplova i vazduhoplovnih proizvoda, djelova i uređaja i o odobravanju organizacija i osoblja koji obavljaju ove poslove („Službeni list CG“, br. 57/15 i 69/15) u članu 2 u stavu 1 poslije riječi „Uredba (EU) br. 1321/2014 u vezi sa olakšavanjem procedura održavanja za vazduhoplove generalne avijacije“ stavlja se zapeta i veznik „i“ se briše, a na kraju stava briše se tačka i dodaju se riječi „i Uredba Komisije (EU) 2018/1142 od 14. avgusta 2018. godine kojom se mijenja i dopunjava Uredba (EU) br. 1321/2014 u vezi sa uvođenjem određenih kategorija dozvola za održavanje vazduhoplova, izmjenu postupka prihvatanja komponenti od spoljnjih dobavljača i izmjenu privilegija organizacija za obuku održavanja.“.

Poslije stava 4 dodaje se novi stav 5 koji glasi:

„(5) Uredba Komisije (EU) 2018/1142 data je u Prilogu 4, koji je sastavni dio ovog pravilnika.“

Član 2

U članu 4 riječi „U primjeni Uredbe iz Priloga 1 i Priloga 2 ovog pravilnika koriste se rješenja propisana Odlukom 2003/19/RM izvršnog direktora Agencije (EASA-e) koja sadrži prihvatljive načine usaglašavanja i smjernice u pogledu obezbjeđivanja kontinuirane plovidbenosti,“ zamjenjuju se riječima „U primjeni uredbi iz priloga ovog pravilnika koriste se rješenja propisana Odlukom izvršnog direktora Agencije (EASA-e) broj 2015/029/R od 17. decembra 2015. godine kojom se objavljuju prihvatljivi načini usaglašavanja i smjernice za Dio-M, Dio-145, Dio-66 i Dio 147 Uredbe (EU) br. 1321/2014 i kojom se povlači Odluka 2003/19/RM izvršnog direktora Agencije od 28. novembra 2003. godine,“

Član 3

Poslije Priloga 3, dodaje se Prilog 4, kao prilog ovog pravilnika.

Član 4

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

Odredbe Priloga 4 ovog pravilnika kojima je propisana obaveza nadležnih vlasti da izdaju dozvole za održavanje ELA1 aviona koji nijesu uključeni u komercijalni vazdušni prevoz i dozvole za održavanje vazduhoplova koji nijesu avioni i helikopteri primjenjuju se od 1. oktobra 2019. godine.

Odredbe Priloga 4 ovog pravilnika kojima je propisana obaveza da osoblje koje vrši certifikaciju mora da bude stručno osposobljeno u skladu sa Aneksom III (dio 66) za ELA1 avione koji nijesu uključeni u komercijalni vazdušni prevoz i za vazduhoplove koji nijesu avioni i helikopteri primjenjuju se od 1. oktobra 2020. godine.

Broj: 01/2-1131/3-19
Podgorica, 05.06.2019. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.

UREDBA KOMISIJE (EU) 2018/1142

od 14. avgusta 2018. godine

**kojom se mijenja i dopunjava Uredba (EU) br. 1321/2014 u vezi sa uvođenjem određenih kategorija
dozvola za održavanje vazduhoplova, izmjenu postupka prihvatanja komponenti od spoljnjih
dobavljača i izmjenu privilegija organizacija za obuku održavanja
(Tekst od značaja za EEP)**

Član 1

Uredba (EU) br. 1321/2014 mijenja se i glasi:

(1) U članu 5, stav 6 zamjenjuje se sljedećim:

„6. Dok se u ovu Uredbu ne dodaju posebni zahtjevi za osoblje koje vrši certifikaciju za komponente, zahtjevi koji su utvrđeni u važećim nacionalnim zakonima u odgovarajućoj državi članici nastavljaju da se primjenjuju, osim za organizacije za održavanje koje se nalaze van Evropske Unije kada zahtjeve odobrava Agencija.”;

(2) Član 8 mijenja se i glasi:

(a) u stavu 2 briše se tačka (b);

(b) stav 5 se briše;

(c) dodaje se sljedeći stav 7:

„7. Odstupajući od stava 1, za višemotorne turboelne avione sa maksimalnom dozvoljenom masom na polijetanju (MTOM) od 5 700 kg ili manje koji nisu uključeni u komercijalne operacije, tačke M.A.201(g)2 i M.A.201(g)3 Aneksa I (dio M) primjenjuju se od 1. januara 2025. godine”;

(3) Aneks I (dio M) mijenja se u skladu sa Aneksom I ove Uredbe;

(4) Aneks II (dio 145) mijenja se u skladu sa Aneksom II ove Uredbe;

(5) Aneks III (dio 66) mijenja se u skladu sa Aneksom III ove Uredbe;

(6) Aneks IV (dio 147) mijenja se u skladu sa Aneksom IV ove Uredbe;

(7) Aneks Va (dio T) mijenja se u skladu sa Aneksom V ove Uredbe;

Član 2

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objavljivanja u *Službenom listu Evropske unije*.

Primjenjuje se od 5. marta 2019. godine.

Međutim,

(1) član 1 stav 2 tačka (c), član 1 stav 7 i tačka 1 Aneksa IV primjenjuju se od 5. septembra 2018. godine;

(2) za održavanje ELA1 aviona koji nisu uključeni u komercijalni vazdušni prevoz i vazduhoplova koji nisu avioni i helikopteri:

(a) zahtjev za nadležne vlasti da izdaje dozvole za održavanje vazduhoplova u skladu sa Aneksom III (dio 66), kao nove ili konvertovane u skladu sa tačkom 66.A.70 tog Aneksa primjenjuje se od 1. oktobra 2019. godine;

- (b) zahtjev da osoblje koje vrši certifikaciju mora da bude stručno osposobljeno u skladu sa Aneksom III (dio 66), kako je utvrđeno u tačkama M.A.606(g) i M.A.801(b)2 Aneksa I (dio M) i tačkama 145.A.30(g) i 145.A.30(h) Aneksa II (dio 145) primjenjuje se od 1. oktobra 2020. godine

Ova je Uredba je u cjelosti obavezujuća i direktno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sačinjeno u Briselu 14. avgusta 2018. godine.

Za Komisiju

Predsjednik

Žan-Klod JUNKER

ANEKS I

Aneks I mijenja se i glasi:

(1) sadržaj se mijenja i glasi:

(a) Tačka M.A.501 zamjenjuje se sljedećim:

„M.A.501 **Klasifikacija i ugrađivanje**”

(b) tačka M.A.504 zamjenjuje se sljedećim:

„M.A.504 **Razvrstavanje komponenti**”.

(2) tačka M.A.501 zamjenjuje se sljedećim:

„M.A.501 **Klasifikacija i ugrađivanje**

(a) Sve komponente klasifikuju se u sljedeće kategorije:

(1) komponente koje su u zadovoljavajućem stanju, otpuštene u upotrebu pomoću EASA obrasca 1 ili ekvivalentnog dokumenta i označene u skladu sa Odjeljkom Q Aneksa I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012, osim ako nije drugačije navedeno u Aneksu I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012 ili u ovom Aneksu (Dio M);

(2) neispravne komponente koje se održavaju u skladu sa ovom Uredbom;

(3) komponente koje spadaju u kategoriju nepopravljivih, jer su dostigle svoj certifikovani vijek upotrebe ili imaju kvar koji se ne može otkloniti;

(4) standardni djelovi koji se koriste na vazduhoplovu, motoru, elisi ili drugoj komponenti vazduhoplova kada su navedeni u podacima za održavanje i praćeni dokazom o usklađenosti koji može da se prati do važećeg standarda;

(5) materijal, koji uključujući i sirovine i potrošni materijal, i koji se koristi za vrijeme održavanja kada se organizacija uvjerila da taj materijal zadovoljava potrebnu specifikaciju i ako može da se utvrdi njegovo porijeklo. Svi materijali moraju biti praćeni dokumentacijom koja se jasno odnosi na određeni materijal i koja sadrži izjavu o usklađenosti sa specifikacijom i podatke o proizvođaču i dobavljaču.

(b) Komponente, standardni djelovi i materijal ugrađuju se na vazduhoplov ili komponentu samo kada su u zadovoljavajućem stanju, kada pripadaju jednoj od kategorija navedenih u tački (a) i kada je određena komponenta, standardni dio ili materijal naveden u važećim podacima o održavanju.”;

(3) u tački M.A.502 tačka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) Odstupajući od tačke (a) i tačke M.A.801(b)2, osoblje koje vrši certifikaciju iz tačke M.A.801(b)2 može, u skladu sa podacima za održavanje komponente, da obavlja sljedeće:

(1) održavanje, osim obnavljanja komponenti, dok je komponenta ugrađena ili privremeno izgrađena iz ELA1 vazduhoplova koji se ne upotrebljava za komercijalni vazdušni prevoz;

(2) obnavljanje motora i elisa dok su ugrađeni ili privremeno izgrađeni iz CS-VLA, CS-22 i LSA vazduhoplova koji se ne upotrebljavaju za komercijalni vazdušni prevoz.

Održavanje komponente koje se obavlja u skladu sa tačkom (d) ne ispunjava zahtjeve za izdavanje EASA obrasca 1, već podliježe zahtjevima za otpuštanje vazduhoplova u upotrebu koji su navedeni u tački M.A.801”;

(4) tačka M.A.504. zamjenjuje se sljedećim:

„M.A.504 **Razvrstavanje komponenti**

- (a) Neispravne i nepopravljive komponente razvrstavaju se od ispravnih komponenti, standardnih djelova i materijala.
 - (b) Nepopravljive komponente ne smiju ponovo da uđu u sistem snabdijevanja komponentama, osim ako im se certifikovani vijek upotrebe ne produži ili ako im nije odobrena popravka u skladu sa Uredbom (EU) br. 748/2012.”;
- (5) u tački M.A.606 tačka (g) zamjenjuje se sljedećim:
- „(g) Organizacija za održavanje treba da ima na raspolaganju dovoljno osoblja koje vrši certifikaciju uvjerenja o tehničkoj ispravnosti vazduhoplova i komponenti koja su navedena u tačkama M.A.612 i M.A.613. Osoblje mora da ispunjava sljedeće zahtjeve:
1. iz Aneksa III (Dio 66) za vazduhoplove;
 2. iz člana 5 stava 6 ove Uredbe za komponente.”;
- (6) u tački M.A.608 tačka (c) zamjenjuje se sljedećim:
- „(c) Organizacija obavlja pregled, klasifikaciju i na odgovarajući način razvrstava sve dolazne komponente, standardne djelove i materijale.”;
- (7) u Dodatku VII prva rečenica zamjenjuje se sljedećom:
- „Složeni poslovi održavanja iz tačaka M.A.801(b)2 i M.A.801(c) su sljedeći”.
-

ANEKS II

Aneks II mijenja se kako slijedi:

(1) sadržaj se mijenja kako slijedi:

(a) tačka 145.A.40. zamjenjuje se sljedećim:

„145.A.40 **Oprema i alati**”;

(b) tačka 145.A.42 zamjenjuje se sljedećim:

„145.A.42 **Komponente**”;

(2) u tački 145.A.30 tačke (f), (g), (h) i (i) zamjenjuju se sljedećim:

„(f) Organizacija mora da obezbijedi da osoblje zaduženo za poslove ili provjeru kontinuirane plovidbenosti ispitivanjem bez razaranja struktura vazduhoplova ili komponenti ili i jednih i drugih bude kvalifikovano za taj tip ispitivanja bez razaranja u skladu sa evropskim ili ekvivalentnim standardom koji je priznala Agencija. Osoblje koje obavlja druge specijalističke poslove mora da ima odgovarajuću kvalifikaciju u skladu sa zvanično priznatim standardima. Odstupajući od ove tačke, osoblje navedeno u tački (g), tačkama (h)(1) i (h)(2), koje je kvalifikovano kao osoblje kategorije B1, B3 ili L u skladu sa Aneksom III (Dio-66), može da obavlja i/ili provjerava testove prodorom kontrastne boje.

(g) Svaka organizacija za održavanje vazduhoplova, osim kada je drugačije navedeno u tački (j), mora za linijsko održavanje vazduhoplova da ima osoblje koje vrši certifikaciju kvalifikovano kao osoblje kategorije B1, B2, B2L, B3 i L kako je odgovarajuće, u skladu sa Aneksom III (Dio-66) i tačkom 145.A.35.

Pored toga organizacije mogu da angažuju i osoblje koje vrši certifikaciju odgovarajuće obučeno za određeni posao koje ima prava navedena u tačkama 66.A.20(a)(1) i 66.A.20(a)(3)(ii) i koje je kvalifikovano u skladu sa Aneksom III (Dio-66) i tačkom 145.A.35, za izvršavanje manjih redovnih radova linijskog održavanja i otklanjanje jednostavnih kvarova. Raspoloživost ovako ovlašćenog osoblja ne zamjenjuje potrebu za osobljem koje vrši certifikaciju kategorije B1, B2, B2L, B3 i L, kako je odgovarajuće.

(h) Svaka organizacija za održavanje vazduhoplova, osim kada je u tački (j) drugačije navedeno:

1. u slučaju baznog održavanja složenih vazduhoplova na motorni pogon, ima osoblje koje vrši certifikaciju sa odgovarajućim tipom vazduhoplova kvalifikovano kao osoblje kategorije C u skladu sa Aneksom III (Dio-66) i tačkom 145.A.35. Pored toga organizacija mora da ima i dovoljan broj osoblja sa odgovarajućim tipom vazduhoplova kvalifikovanog kao osoblje kategorije B1 i B2, kako je odgovarajuće, u skladu sa Aneksom III (Dio-66) i tačkom 145.A.35 koje je podrška osoblju koje vrši certifikaciju kategorije C.

(i) Osoblje za podršku kategorije B1 i B2 obezbjeđuje da se svi poslovi i inspekcije obave u skladu sa zahtijevanim standardom, prije nego što osoblje kategorije C koje vrši certifikaciju izda uvjerenje o tehničkoj ispravnosti.

(ii) Organizacija mora da vodi registar cjelokupnog osoblja kategorije B1 i B2 za podršku.

(iii) Osoblje kategorije C koje vrši certifikaciju obezbjeđuje usaglašenost sa tačkom (i) i da su svi radovi koje je klijent zahtijevao obavljani tokom određene provjere u okviru baznog održavanja (*base maintenance check*) ili paketa radova, i takođe procjenjuje uticaj radova koji nisu obavljani tako što ili zahtijeva da se oni izvedu ili se dogovara sa operatorom da se odlože do druge provjere ili na određeni vremenski period.

2. u slučaju baznog održavanja vazduhoplova koji nisu složeni vazduhoplovi na motorni pogon ima ili:

(i) osoblje koje vrši certifikaciju sa odgovarajućim tipom vazduhoplova kvalifikovano kao osoblje kategorije B1, B2, B2L, B3 i L, kako je odgovarajuće, u skladu sa Aneksom III (Dio-66) i tačkom 145.A.35; ili

- (ii) osoblje koje vrši certifikaciju sa odgovarajućim tipom vazduhoplova kvalifikovano kao osoblje kategorije C i kojem pomaže osoblje za podršku kao što je navedeno u tački 145.A.35(a)(i).
 - (i) Osoblje koje vrši certifikaciju komponente mora da bude kvalifikovano u skladu sa članom 5 stav 6 i tačkom 145.A.35.”;
- (3) tačke 145.A.35(a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:
- „(a) Pored zahtjeva navedenih u tačkama 145.A.30 (g) i (h), organizacija obezbjeđuje da osoblje koje vrši certifikaciju i osoblje za podršku ima adekvatno poznavanje odgovarajućih vazduhoplova ili komponenti ili i jednih i drugih koji se održavaju, kao i povezanih procedura organizacije. Kada je riječ o osoblju koje vrši certifikaciju ova stavka se obezbjeđuje prije izdavanja ili ponovnog izdavanja ovlašćenja za certifikaciju.
1. „Osoblje za podršku“ je ono osoblje koje u skladu sa Aneksom III (Dio-66) ima dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije B1, B2, B2L, B3 i/ili L sa odgovarajućim ovlašćenjima za vazduhoplove, koje radi u okruženju baznog održavanja, a koje ne mora da ima certifikaciona prava.
 2. „Odgovarajući vazduhoplovi i/ili komponente“, su vazduhoplovi ili komponente koji su navedeni u pojedinačnom ovlašćenju za certifikaciju.
 3. „Ovlašćenje za certifikaciju“ je ovlašćenje koje organizacija izdaje osoblju koje vrši certifikaciju i kojim se navodi da to osoblje može u ime odobrene organizacije da potpisuje uvjerenja o tehničkoj ispravnosti u okviru ograničenja navedenih u tom ovlašćenju.
- (b) Izuzev u slučajevima navedenim u tačkama 145.A.30(j) i 66.A.20(a)3(ii) organizacija može da izda ovlašćenje za certifikaciju isključivo osoblju koje vrši certifikaciju koje ima upisane osnovne kategorije ili podkategorije i, osim za dozvolu kategorije A, bilo koje ovlašćenje za tip vazduhoplova upisan u dozvoli za održavanje vazduhoplova kao što je zahtijevano Aneksom III (Dio-66), pod uslovom da je dozvola važeća sve vrijeme važenja ovlašćenja kao i da osoblje koje vrši certifikaciju ostane usaglašeno sa zahtjevima predviđenim u Aneksu III (Dio-66).
- (4) tačka 145.A.40 mijenja se kako slijedi:
- (a) naslov se zamjenjuje sljedećim:
„145.A.40 **Oprema i alati**”;
- (b) tačka (a) zamjenjuje se sljedećim:
„(a) Organizacija mora da ima na raspolaganju i da koristi potrebnu opremu i alat za obavljanje odobrenog obima radova.
- (i) Kada proizvođač navede određeni alat ili opremu, organizacija mora da koristi taj alat ili opremu, izuzev ako korišćenje alternativnog alata ili opreme nije dogovoreno sa nadležnim vlastima na način koji je određen odgovarajućim procedurama navedenim u priručniku.
 - (ii) Oprema i alat moraju da budu stalno dostupni, izuzev ako se tako rijetko koriste da njihova stalna raspoloživost nije neophodna. Ovi slučajevi se detaljno opisuju u proceduri navedenoj u priručniku.
 - (iii) Organizacija koja je odobrena za bazno održavanje raspolaže dovoljnom opremom za pristup vazduhoplovu i platformama/dokovima za pregled tako da vazduhoplov može pravilno da se pregleda.
- (5) tačka 145.A.42. zamjenjuje se sljedećim:
„145.A.42. **Komponente**
„(a) Klasifikacija komponenti. Sve komponente klasifikuju se u sljedeće kategorije:
- (i) Komponente koje su u zadovoljavajućem stanju, otpuštene u upotrebu pomoću EASA Obrasca 1 ili ekvivalentnog dokumenta i označene u skladu sa Odjeljkom Q Aneksa I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012, osim ako nije drugačije

navedeno u Aneksu I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012 ili u ovom Aneksu II (Dio 145).

- (ii) Neispravne komponente koje se održavaju u skladu sa ovom Uredbom.
 - (iii) Komponente koje spadaju u kategoriju nepopravljivih jer su dostigle svoj certifikovani vijek upotrebe ili imaju kvar koji se ne može otkloniti.
 - (iv) Standardni djelovi koji se koriste na vazduhoplovu, motoru, elisi ili drugoj komponenti vazduhoplova kada su navedeni u podacima o održavanju i praćeni dokazom o usklađenosti koji može da se prati do važećeg standarda.
 - (v) Materijal, koji uključuje i sirovine i potrošni materijal, i koji se koristi za vrijeme održavanja kada se organizacija uvjerila da taj materijal zadovoljava potrebnu specifikaciju i ako može da se utvrdi njegovo porijeklo. Svi materijali moraju biti praćeni dokumentacijom koja se jasno odnosi na određeni materijal i koja sadrži izjavu o usklađenosti sa specifikacijom i podatke o proizvođaču i dobavljaču.
- (b) Komponente, standardni djelovi i materijali za ugradnju
- (i) Organizacija utvrđuje procedure za prihvatanje komponenti, standardnih djelova i materijala za ugradnju kojima obezbjeđuje da su komponente, standardni djelovi i materijali u zadovoljavajućem stanju i da ispunjavaju primjenljive zahtjeve iz tačke (a).
 - (ii) Organizacija utvrđuje procedure kojima obezbjeđuje da se komponente, standardni djelovi i materijali ugrađuju u vazduhoplov ili komponentu samo ako su u zadovoljavajućem stanju, ispunjavaju primjenljive zahtjeve iz tačke (a) i ako je određena komponenta, standardni dio ili materijal navedena u primjenjivim podacima o održavanju.
 - (iii) Organizacija može da proizvodi ograničen obim djelova za korišćenje tokom tekućih radova u njenim sopstvenim objektima, pod uslovom da je to navedeno u procedurama u priručniku.
 - (iv) Komponente iz tačke 21.A.307(c) Aneksa I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012 ugrađuju se samo ako ih vlasnik vazduhoplova smatra podesnim za ugradnju u svoj vazduhoplov.
- (c) Razvrstavanje komponenti
- (i) Neispravne i nepopravljive komponente razvrstavaju se od ispravnih komponenti, standardnih djelova i materijala.
 - (ii) Nepopravljive komponente ne smiju ponovo da uđu u sistem snabdijevanja komponentama, osim ako im se certifikovani vijek upotrebe ne produži ili ako im nije odobrena popravka u skladu sa Uredbom (EU) br. 748/2012.”.
-

ANEKS III

Aneks III mijenja se kako slijedi:

(1) u sadržaju na kraju se dodaju sljedeće reference na Dodatke VII i VIII:

- „Dodatak VII — Zahtjevi u pogledu osnovnog znanja za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije L
- Dodatak VIII — Standardi osnovnih ispita za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije L”;

(2) tačka 66.A.3. zamjenjuje se sljedećim:

„66.A.3 Kategorije i potkategorije dozvola

Dozvole za održavanje vazduhoplova uključuju sljedeće kategorije i, prema potrebi, potkategorije i ovlašćenja za sistem:

(a) kategoriju A, podijeljenu na sljedeće potkategorije:

- A1 Turbinski avioni,
- A2 Klipni avioni,
- A3 Turbinski helikopteri,
- A4 Klipni helikopteri;

(b) kategoriju B1, podijeljenuna sljedeće potkategorije:

- B1.1 Turbinski avioni,
- B1.2 Klipni avioni,
- B1.3 Turbinski helikopteri,
- B1.4 Klipni helikopteri;

(c) kategoriju B2

Dozvola kategorije B2 primjenjuje se na sve vazduhoplove;

(d) kategoriju B2L

Dozvola kategorije B2L primjenjuje se na sve vazduhoplove osim onih iz grupe 1 kako je utvrđeno u tački 66.A.5(1) i dijeli se na sljedeća ovlašćenja za sistem:

- komunikacija/navigacija (com/nav),
- instrumenti,
- automatsko letenje,
- nadzor,
- sistemi zmaja vazduhoplova.

B2L dozvola najmanje sadrži jedno ovlašćenje za sistem.

(e) kategoriju B3

Dozvola kategorije B3 primjenjuje se na nepresurizovane avione sa klipnim motorom čija je maksimalna dozvoljena masa na polijetanju (MTOM) 2 000 kg i manje;

(f) kategoriju L podijeljenu na sljedeće potkategorije:

- L1C: kompozitne jedrilice,
- L1: jedrilice,
- L2C: kompozitne motorne jedrilice i kompozitni ELA1 avioni,
- L2: motorne jedrilice i ELA1 avioni,

- L3H: toplovazdušni baloni,
- L3G: plinski baloni,
- L4H: toplovazdušni vazdušni brodovi,
- L4G: ELA2 plinski vazdušni brodovi,
- L5: plinski vazdušni brodovi osim ELA2;

(g) kategoriju C

Dozvola kategorije C primjenjuje se na avione i helikoptere.”;

(3) tačka 66.A.5. zamjenjuje se sljedećim:

„66.A.5 Grupe vazduhoplova

U svrhu ovlašćenja u dozvoli za održavanje vazduhoplova, vazduhoplovi se klasifikuju u sljedeće grupe:

(1) Grupa 1: složeni vazduhoplovi na motorni pogon, višemotorni helikopteri, avioni sa maksimalnom certifikovanom operativnom visinom koja prelazi FL290, vazduhoplovi opremljeni *fly-by-wire* sistemima, plinski vazdušni brodovi osim ELA2 i ostali vazduhoplovi koji zahtijevaju ovlašćenje za tip vazduhoplova kada to odredi Agencija.

Vazduhoplov koji ispunjava uslove iz prvog podstava Agencija može, prema potrebi, da stavi u grupu 2, grupu 3 ili grupu 4, ako smatra da je to opravdano zbog manje složenosti određenog vazduhoplova;

(2) Grupa 2: vazduhoplovi osim onih iz grupe 1, koji pripadaju u sljedeće podgrupe:

(i) podgrupa 2a:

- jednomotorni turboelisni avioni,
- oni turbomlazni i višemotorni turboelisni avioni koje Agencija razvrsta u ovu podgrupu zbog njihove manje složenosti;

(ii) podgrupa 2b:

- jednomotorni turbinski helikopteri,
- oni višemotorni turbinski helikopteri koje Agencija razvrsta u ovu podgrupu zbog njihove manje složenosti;

(iii) podgrupa 2c:

- jednomotorni klipni helikopteri,
- oni višemotorni klipni helikopteri koje Agencija razvrsta u ovu podgrupu zbog njihove manje složenosti;

(3) grupa 3: avioni sa klipnim motorom osim onih iz grupe 1;

(4) grupa 4: jedrilice, motorne jedrilice, baloni i vazdušni brodovi osim onih iz grupe 1”;

(4) tačka 66.A.20(a) mijenja se kako slijedi:

(a) tačke 4 i 5 zamjenjuju se sljedećim:

„4. Dozvola za održavanje vazduhoplova kategorije B2L dozvoljava njenom imaocu da izdaje uvjerenja o tehničkoj ispravnosti i da radi kao B2L osoblje za podršku za:

- obavljene radove održavanja na električnim sistemima,
- obavljene radove održavanja na sistemima avionike u granicama ovlašćenja za sistem koja su upisana u dozvolu,
- u slučaju ovlašćenja za „sistem zmaja vazduhoplova”, obavljanju poslova na sistemima avionike i električnim sistemima u sklopu pogonske grupe i mehaničkih sistema, koji zahtijevaju samo izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti.

5. Dozvola za održavanje vazduhoplova kategorije B3 dozvoljava njenom imaocu da izdaje uvjerenja o tehničkoj ispravnosti i da radi kao B3 osoblje za podršku za:
- obavljene radove održavanja na strukturi aviona, pogonskoj grupi, i mehaničkim i električnim sistemima,
 - rad na sistemima avionike koji zahtijevaju samo izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti, a ne zahtijevaju otkrivanje kvarova (*troubleshooting*).

(b) dodaju se sljedeće tačke 6 i 7;

- „6. Dozvola za održavanje vazduhoplova kategorije L dozvoljava njenom imaocu da izdaje uvjerenja o tehničkoj ispravnosti i da radi kao L osoblje za podršku za:
- obavljene radove održavanja na strukturi vazduhoplova, pogonskoj grupi, i mehaničkim i električnim sistemima,
 - radu na sistemima radiokomunikacije, predajnik za određivanje mjesta nesreće (ELT) i transpondera, i
 - rad na ostalim sistemima avionike koji zahtijevaju samo izvođenje jednostavnih testova za dokazivanje njihove ispravnosti.

Potkategorija L2 uključuje potkategoriju L1. Svako ograničenje potkategorije L2 u skladu sa tačkom 66.A.45(h) primjenjuje se i na potkategoriju L1.

Potkategorija L2C uključuje potkategoriju L1C.

7. Dozvola za održavanje vazduhoplova kategorije C dozvoljava njenom imaocu da izdaje uvjerenja o tehničkoj ispravnosti nakon obavljenog baznog održavanja na vazduhoplovu. Prava se primjenjuju na vazduhoplov u cjelosti.”

(5) u tački 66.A.25 tačka (a) zamjenjuje se sljedećim:

- „(a) Osim za dozvole kategorija B2L i L, podnosilac zahtjeva za dozvolu za održavanje vazduhoplova, ili za dodavanje kategorije ili potkategorije u tu dozvolu, mora da demonstrira polaganjem ispita nivo znanja iz odgovarajućih nastavnih jedinica modula u skladu sa Dodatkom I Aneksa III (Dio-66). Ispiti ispunjavaju standarde navedene u Dodatku II Aneksa III (Dio 66) i sprovodi ih, ili organizacija za obuku koja je odobrena u skladu sa Aneksom IV (Dio-147), ili nadležne vlasti.

(6) tačka 66.A.25 mijenja se kako slijedi:

(a) tačke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

- „(b) Podnosilac zahtjeva za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije L u okviru postojeće potkategorije, ili za dodavanje potkategorije u tu dozvolu, mora da demonstrira polaganjem ispita nivo znanja iz odgovarajućih nastavnih jedinica modula u skladu sa Dodatkom VII Aneksa III (Dio-66). Ispiti ispunjavaju standarde navedene u Dodatku VIII Aneksa III (Dio 66) i sprovodi ih, organizacija za obuku koja je odobrena u skladu sa Aneksom IV (Dio-147), nadležne vlasti ili, na treći način kako je dogovoreno sa nadležnim vlastima.

Smatra se da imalac dozvole za održavanje vazduhoplova potkategorije B1.2 ili kategorije B3 ispunjava zahtjeve u pogledu osnovnog znanja za dozvolu potkategorija L1C, L1, L2C i L2.

Zahtjevi u u pogledu osnovnog znanja za potkategoriju L4H uključuju zahtjeve u pogledu osnovnog znanja za potkategoriju L3H.

Zahtjevi u pogledu osnovnog znanja za potkategoriju L4G uključuju zahtjeve u pogledu osnovnog znanja za potkategoriju L3G.

- (c) Podnosilac zahtjeva za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije B2L za određeno „ovlašćenje za sistem” ili za dodavanje drugog „ovlašćenja za sistem”, mora da demonstrira polaganjem ispita nivo znanja iz odgovarajućih nastavnih jedinica modula u skladu sa Dodatkom I Aneksa III (Dio-66). Ispiti ispunjavaju standarde navedene u Dodatku II

Aneksa III (Dio 66) i sprovodi ih, ili organizacija za obuku koja je odobrena u skladu sa Aneksom IV (Dio-147), ili nadležne vlasti.”

(b) dodaju se sljedeće tačke (d), (e) i (f):

„(d) Kursevi i ispiti za obuku moraju da se polažu u okviru perioda od 10 godina prije podnošenja zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje vazduhoplova ili za dodavanje kategorije ili potkategorije u tu dozvolu. Ukoliko ovo nije slučaj, ispitni krediti mogu da se dobiju u skladu sa tačkom (c).

(e) Podnosilac zahtjeva može da podnese zahtjev nadležnim vlastima za dobijanje cjelokupnih ili djelimičnih ispitnih kredita u pogledu zahtjeva vezanih za osnovno znanje za:

(i) ispite osnovnog znanja koji ne ispunjavaju zahtjev naveden u tački (d);

(ii) sve druge tehničke kvalifikacije koje nadležne vlasti smatraju ekvivalentnim standardu znanja iz Aneksa III (Dio 66).

Ispitni krediti daju se u skladu sa Odjeljkom E Sekcije B ovog Aneksa (Dio 66).

(f) Krediti ističu 10 godina nakon što su ih nadležne vlasti dale podnosiocu zahtjeva. Podnosilac zahtjeva može da podnese zahtjev za nove kredite nakon njihovog isteka.

(7) u tački 66.A.30(a) umeću se sljedeće tačke (2a) i (2b):

„2a. za kategoriju B2L:

(i) 3 godine praktičnog iskustva na održavanju vazduhoplova koji je u upotrebi, koje pokriva jedno ili više odgovarajućih ovlašćenja za sistem, ako podnosilac zahtjeva nema prethodnu relevantnu tehničku obuku; ili

(ii) 2 godine praktičnog iskustva na održavanju vazduhoplova koji je u upotrebi, koje pokriva jedno ili više odgovarajućih ovlašćenja za sistem, i završenu obuku koju nadležne vlasti smatraju relevantnom kao kvalifikovani radnik u tehničkoj struci; ili

(iii) 1 godinu praktičnog iskustva na održavanju vazduhoplova koji je u upotrebi, koje pokriva jedno ili više odgovarajućih ovlašćenja za sistem, i završenu osnovnu obuku odobrenu u skladu sa Dijelom-147;

Prilikom dodavanja jednog ili više novih ovlašćenja za sistem postojećoj dozvoli kategorije B2L, za svako dodato ovlašćenje za sistem zahtijevaju se tri mjeseca praktičnog iskustva u održavanju koje odgovara novom ovlašćenju(ima) za sistem.

2b. za kategoriju L:

(i) dvije godine praktičnog iskustva u održavanju vazduhoplova koji je u upotrebi, koje obuhvata reprezentativni presjek aktivnosti održavanja u odgovarajućoj potkategoriji;

(ii) odstupajući od podtačke (i), jednu godinu praktičnog iskustva u održavanju vazduhoplova koji je u upotrebi, koje obuhvata reprezentativni presjek aktivnosti održavanja u odgovarajućoj potkategoriji, u zavisnosti od uvođenja ograničenja koji je predviđen u tački 66.A.45(h)(ii)3.

Za uključivanje dodatne potkategorije u postojeću dozvolu kategorije L, iskustvo iz podtačaka (i) i (ii) treba da bude 12 odnosno 6 mjeseci, respektivno.

Smatra se da imalac dozvole za održavanje vazduhoplova kategorije/potkategorije B1.2 ili B3 ispunjava zahtjeve u pogledu osnovnog iskustva za dozvolu potkategorija L1C, L1, L2C i L2.”;

(8) tačka 66.A.45 zamjenjuje se sljedećim:

„66.A.45 **Upis ovlašćenja za vazduhoplove u dozvolu**

(a) Da bi mogao da koristi certifikaciona prava na određenom tipu vazduhoplova, imalac dozvole za održavanje vazduhoplova mora da ima upisana relevantna ovlašćenja za vazduhoplove u svojoj dozvoli.

- Za kategoriju B1, B2 ili C relevantna ovlašćenja za vazduhoplove su:
 - (i) Za vazduhoplove iz grupe 1, odgovarajuće ovlašćenje za tip vazduhoplova.
 - (ii) Za vazduhoplove iz grupe 2, odgovarajuće ovlašćenje za tip vazduhoplova, ovlašćenje za proizvođačku podgrupu ili ovlašćenje za cijelu podgrupu.
 - (iii) Za vazduhoplove iz grupe 3, odgovarajuće ovlašćenje za tip vazduhoplova ili puno ovlašćenje za grupu.
 - (iv) za vazduhoplove iz grupe 4, za dozvolu kategorije B2 ovlašćenje za cijelu grupu,
 - Za kategoriju B2L, relevantna ovlašćenja za vazduhoplov su sljedeća:
 - (i) za vazduhoplove iz grupe 2, odgovarajuće ovlašćenje za proizvođačku podgrupu ili ovlašćenje za cijelu podgrupu;
 - (ii) za vazduhoplove iz grupe 3, ovlašćenje za cijelu grupu;
 - (iii) za vazduhoplove iz grupe 4, ovlašćenje za cijelu grupu,
 - Za kategoriju B3, relevantno ovlašćenje je „nepresurizovani avioni sa klipnim motorima čija je MTOM 2000 kg i manja“.
 - Za kategoriju L, odgovarajuća ovlašćenja za vazduhoplov su sljedeća:
 - (i) za potkategoriju L1C, ovlašćenje „kompozitne jedrilice“;
 - (ii) za potkategoriju L1, ovlašćenje „jedrilice“;
 - (iii) za potkategoriju L2C, ovlašćenje „kompozitne motorne jedrilice i kompozitni ELA1 avioni“;
 - (iv) za potkategoriju L2, ovlašćenje „motorne jedrilice i ELS1 avioni“;
 - (v) za potkategoriju L3H, ovlašćenje „toplo vazdušni baloni“;
 - (vi) za potkategoriju L3G, ovlašćenje „plinski baloni“;
 - (vii) za potkategoriju L4H, ovlašćenje „toplovazdušni vazdušni brodovi“;
 - (viii) za potkategoriju L4G, ovlašćenje „ELA2 plinski vazdušni brodovi“;
 - (ix) za potkategoriju L5, odgovarajuće ovlašćenje za tip vazdušnog broda,
 - Za kategoriju A, nije potrebno ovlašćenje, pod uslovom usaglašenosti sa zahtjevima tačke 145.A.35 Aneksa II (Dio-145).
- (b) Upisivanje ovlašćenja za tip vazduhoplova zahtijeva zadovoljavajuće završenu obuku za jedno od sljedećih:
- obuka za tip vazduhoplova u odgovarajućoj kategoriji B1, B2 ili C u skladu sa Dodatkom III Aneksa III (Dio 66),
 - u slučaju ovlašćenja za tip plinskog vazdušnog broda u dozvoli B2 ili L5, obuka za tip odobrena od strane nadležnih vlasti u skladu sa tačkom 66.B.130.
- (c) Osim za dozvole kategorije C, pored zahtjeva iz tačke (b), prilikom upisa prvog ovlašćenja za tip vazduhoplova u okviru date kategorije/potkategorije zahtijeva se zadovoljavajuće završena odgovarajuća obuka na radu. Ta obuka na radu mora da bude u skladu sa Dodatkom III Aneksa III (Dio 66), osim u slučaju plinskih vazdušnih brodova, kada se direktno odobrava od strane nadležnih vlasti.
- (d) Odstupajući od tačaka (b) i (c), za vazduhoplove iz grupa 2 i 3, ovlašćenja za tip vazduhoplova mogu da se upišu u dozvolu nakon:
- zadovoljavajućeg završetka ispita za tip vazduhoplova relevantne kategorije B1, B2 ili C u skladu sa Dodatkom III Aneksa III (Dio-66), i

- u slučaju kategorije B1 i B2, demonstriranja praktičnog iskustva na tipu vazduhoplova. U tom slučaju, praktično iskustvo uključuje bavljenje reprezentativnim presjekom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole.

U slučaju ovlaštenja kategorije C stečenog na osnovu univerzitetskog obrazovanja kako je to navedeno u tački 66.A.30(a)(7), prvi relevantni ispit za tip vazduhoplova će biti nivoa kategorije B1 ili B2.

(e) Za vazduhoplove iz grupe 2:

- (i) upis ovlaštenja za proizvođačku podgrupu za imaoce dozvola kategorija B1 i C zahtijeva se usaglašenost sa zahtjevima za ovlaštenja za tip vazduhoplova u najmanje dva tipa vazduhoplova istog proizvođača koji zajedno predstavljaju primjenljivu proizvođačku podgrupu;
- (ii) upis ovlaštenja za cijelu podgrupu za imaoce dozvola kategorije B1 i C zahtijeva se usaglašenost sa zahtjevima za ovlaštenja za tip vazduhoplova u najmanje tri tipa vazduhoplova od različitih proizvođača koji zajedno predstavljaju primjenljivu podgrupu;
- (iii) upis ovlaštenja za proizvođačke podgrupe ili ovlaštenja za cijelu podgrupu za imaoce dozvola kategorije B2 i B2L zahtijeva demonstriranje praktičnog iskustva, koje uključuje bavljenje reprezentativnim presjekom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole i za odgovarajuću podgrupu vazduhoplova, i u slučaju dozvole kategorije B2L relevantnih za primjenljivo(a) ovlaštenje(a) za sistem.
- (iv) Odstupajući od tačke (e)(iii), imalac dozvole kategorije B2 ili B2L sa upisanim ovlaštenjem za cijelu podgrupu 2b ima pravo upisa ovlaštenja za cijelu podgrupu 2c.

(f) Za vazduhoplove iz grupe 3 i 4:

- (i) upis punog ovlaštenja grupe 3 za imaoce dozvola kategorije B1, B2, B2L i C i upis punog ovlaštenja grupe 4 za imaoce dozvola kategorije B2 i B2L zahtijevaju demonstriranje praktičnog iskustva, koje uključuje bavljenje reprezentativnim presjekom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole i za grupu 3 ili 4, ukoliko je primjenjivo;
- (ii) za kategoriju B1, osim ako podnosilac zahtjeva ne predoči dokaz o odgovarajućem iskustvu, ovlaštenje za grupu 3 podložno je sljedećim ograničenjima, koja se upisuju u dozvolu:
 - presurizovani avioni,
 - avioni sa metalnom konstrukcijom,
 - avioni sa kompozitnom konstrukcijom,
 - avioni sa drvenom konstrukcijom,
 - avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- (iii) odstupajući od tačke (f)(i) imalac dozvole kategorije B2L sa upisanim ovlaštenjem za cijelu podgrupu 2a ili 2b ima pravo upisa ovlaštenja za grupe 3 i 4.

(g) Za dozvolu B3:

- (i) upis ovlaštenja „nepresurizovani avioni sa klipnim motorima čija je MTOM 2000 kg i manja“ zahtijeva demonstriranje praktičnog iskustva koje uključuje bavljenje reprezentativnim presjekom aktivnosti održavanja relevantnih za kategoriju dozvole;

(ii) osim ako podnosilac zahtjeva ne predoči dokaz o odgovarajućem iskustvu, ovlaštenje iz tačke (i) podliježe sljedećim ograničenjima koja se upisuju u dozvolu:

- avioni sa drvenom konstrukcijom,
- avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom,
- avioni sa metalnom konstrukcijom,
- avioni sa kompozitnom konstrukcijom.

(h) Za sve potkategorije dozvole kategorije L, osim potkategorije L5:

(i) upis ovlaštenja zahtjeva demonstriranje praktičnog iskustva koje uključuje bavljenje reprezentativnim presjekom aktivnosti održavanja relevantnih za potkategoriju dozvole;

(ii) osim ako podnosilac zahtjeva ne predoči dokaz o odgovarajućem iskustvu, ovlaštenja podliježu sljedećim ograničenjima koja se upisuju u dozvolu:

(1) za ovlaštenja „jedrilice” i „motorne jedrilice i ELA1 avioni”:

- vazduhoplovi sa drvenom konstrukcijom prekriveni platnom,
- vazduhoplovi sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom,
- vazduhoplovi metalne konstrukcije,
- vazduhoplovi sa kompozitnom konstrukcijom,

(2) za ovlaštenje „plinski baloni”:

- osim ELA1 plinskih balona, i

(3) ako je podnosilac zahtjeva dostavio samo dokaz o jednogodišnjem iskustvu u skladu sa odstupanjem iz tačke 66.A.30(a)(2b)(ii), u dozvolu se upisuje sljedeće ograničenje:

„složeni poslovi održavanja iz Dodatka VII Aneksa I (Dio-M), standardne izmjene iz tačke 21.A.90B Aneksa I (Dio-21) Uredbe (EU) br. 748/2012 i standardne popravke iz tačke 21.A.431B Aneksa I (Dio 21) Uredbe (EU) br. 748/2012.”

Smatra se da imalac dozvole za održavanje vazduhoplova potkategorije B1.2 sa upisanim ovlaštenjem za grupu 3, ili kategorije B3 sa upisanim ovlaštenjem za „nepresurizovane avione sa klipnim motorima, sa MTOM-om od 2 000 kg i manje”, ispunjava zahtjeve za izdavanje dozvole potkategorija L1 i L2 sa odgovarajućim punim ovlaštenjima i istim ograničenjima kao u predmetnoj dozvoli B1.2/B3.”;

(9) u tački 66.A.50 tačka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Ograničenja upisana u dozvolu za održavanje vazduhoplova su izuzeća od certifikacionih prava i, u slučaju ograničenja iz tačke 66.A.45, odnose se na vazduhoplov u cjelini.”;

(10) u tački 66.A.70 tačke (c) i (d) zamjenjuju se sljedećim:

„(c) Ako je potrebno, dozvola za održavanje vazduhoplova sadrži ograničenja u skladu sa tačkom 66.A.50 koja prikazuju razlike između:

- (i) obima kvalifikacije osoblja koje vrši certifikaciju koja važi u državi članici prije stupanja na snagu primjenljive kategorije ili potkategorije dozvole predviđene ovim Aneksom (Dio-66);
- (ii) zahtjeva u pogledu osnovnog znanja i standarda ispita osnovnog znanja koji su navedeni u Dodacima I i II ovog Aneksa (Dio-66).

(d) Odstupajući od tačke (c), za vazduhoplove koje ne koriste vazdušni prevoznici licencirani u skladu sa Uredbom (EZ) br. 1008/2008, i koji nisu složeni vazduhoplovi na motorni pogon, i za

balone, jedrilice, motorne jedrilice i vazdušne brodove, dozvola za održavanje vazduhoplova sadrži ograničenja u skladu sa tačkom 66.A.50 čime se obezbjeđuje da važeća prava koje je imalo osoblje koje vrši certifikaciju u državi članici prije stupanja na snagu primjenjive kategorije/potkategorije dozvole iz Dijela-66 i prava konvertovane dozvole za održavanje vazduhoplova iz Dijela-66 ostanu iste.”

(11) tačka 66.B.100(b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) Nadležne vlasti provjeravaju status ispita podnosioca zahtjeva i/ili potvrđuju važenje kredita kako bi utvrdile da li su ispunjeni svi zahtjevi modula iz Dodatka I ili Dodatka VII, ukoliko je primjenjivo, na način koji zahtjeva ovaj Aneks (Dio 66).”;

(12) tačka 66.B.110 zamjenjuje se sljedećim:

„66.B.110 **Postupak za promjenu dozvole za održavanje vazduhoplova zbog dodavanja dodatnih osnovnih kategorija ili potkategorija**

(a) Po završetku procedura navedenih u tačkama 66.B.100 ili 66.B.105, nadležne vlasti upisuju dodatnu osnovnu kategoriju, potkategoriju ili, za kategoriju B2L, ovlašćenje(a) za sistem u dozvolu za održavanje vazduhoplova i potvrđuje je pečatom i potpisom ili ponovo izdaje dozvolu.

(b) Sistem evidencije nadležnih vlasti se mijenja shodno tome.

(c) Na zahtjev podnosioca zahtjeva, nadležne vlasti zamjenjuju dozvolu kategorije B2L dozvolom kategorije B2 sa upisanim istim ovlašćenjem(ima) za vazduhoplov ako je imalac demonstrirao obje sljedeće stavke:

(i) polaganje ispita iz razlika između osnovnog znanja koje odgovara predmetnoj dozvoli kategorije B2L i osnovnog znanja za dozvolu kategorije B2, kako je utvrđeno u Dodatku I;

(ii) praktično iskustvo koje se zahtjeva Dodatkom IV.

(d) Za imaoca dozvole za održavanje vazduhoplova potkategorije B1.2 sa upisanim ovlašćenjem za grupu 3 ili kategorije B3 sa upisanim ovlašćenjem za ,nepresurizovane avione sa klipnim motorom, sa MTOM-om od 2 000 kg i manje’, nadležne vlasti na zahtjev izdaju dozvolu potkategorija L1 i L2 sa punim ovlašćenjima i istim ograničenjima kao u predmetnoj dozvoli kategorije B1.2/B3.”;

(13) u tački 66.B.115 tačka (f) zamjenjuje se sljedećim:

„(f) Nadležne vlasti obezbjeđuju da se usaglašenost sa praktičnim elementima obuke za tip dokazuje na jedan od sljedeća dva načina:

(i) podnošenjem detaljne evidencije sa praktične obuke ili knjižice koju obezbjeđuje organizacija koja je sprovela kurs direktno odobren od nadležnih vlasti u skladu sa tačkom 66.B.130;

(ii) kada je moguće, svjedočanstvom o obuci koje pokriva praktični element obuke koje je izdala organizacija za obuku iz održavanja koja je odgovarajuće odobrena u skladu sa Aneksom IV (Dio-147).”;

(14) u tački 66.B.125 tački (b) podtačka 1 zamjenjuje se sljedećim:

„(1) za kategoriju B1 ili C:

— helikopter sa klipnim motorom, cijela grupa: konvertuje se u „cijela podgrupa 2c“ plus ovlašćenja za tipove vazduhoplova onih helikoptera sa klipnim motorom koji pripadaju grupi 1;

— helikopter sa klipnim motorom, proizvođačka grupa: konvertuje se u odgovarajuću „proizvođačku podgrupu 2c“ plus ovlašćenja za tipove vazduhoplova onih helikoptera sa klipnim motorom tog proizvođača koji pripadaju grupi 1;

- helikopter sa turbinskim motorom, cijela grupa: konvertuje se u „cijela podgrupa 2b“ plus ovlaštenja za tipove vazduhoplova onih helikoptera sa turbinskim motorom koji pripadaju grupi 1;
- helikopter sa turbinskim motorom, proizvođačka grupa: konvertuje se u odgovarajuću „proizvođačku podgrupu 2b“ plus ovlaštenja za tipove vazduhoplova onih helikoptera sa turbinskim motorom tog proizvođača koji pripadaju grupi 1;
- jednomotorni klipni avion – metalna konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“. Za B1 dozvolu sljedeća ograničenja se uključuju: avioni sa kompozitnom konstrukcijom, avioni sa drvenom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- višemotorni klipni avion – metalna konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“ plus ovlaštenja za tip vazduhoplova za one višemotorne klipne avione iz odgovarajuće cijele/proizvođačke grupe koji su u grupi 1. Za B1 dozvolu sljedeća ograničenja se uključuju: avioni sa kompozitnom konstrukcijom, avioni sa drvenom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- jednomotorni klipni avion – drvena konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“. Za B1 dozvole sljedeća ograničenja se uključuju: presurizovani avioni, avioni sa metalnom konstrukcijom, avioni sa kompozitnom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- višemotorni klipni avion – drvena konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“. Za B1 dozvole sljedeća ograničenja se uključuju: presurizovani avioni, avioni sa metalnom konstrukcijom, avioni sa kompozitnom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- jednomotorni klipni avion – kompozitna konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“. Za B1 dozvole sljedeća ograničenja se uključuju: presurizovani avioni, avioni sa metalnom konstrukcijom, avioni sa drvenom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- višemotorni klipni avion – kompozitna konstrukcija, bilo cijela ili proizvođačka grupa: konvertuje se u „cijela grupa 3“. Za B1 dozvole sljedeća ograničenja se uključuju: presurizovani avioni, avioni sa metalnom konstrukcijom, avioni sa drvenom konstrukcijom i avioni sa konstrukcijom od metalnih cijevi prekrivenih platnom;
- turbinski avion – jednomotorni, cijela grupa: konvertuje se u „cijela podgrupa 2a“ plus ovlaštenja za tipove vazduhoplova onih jednomotornih turboelisnih aviona koji nisu zahtijevali posebno ovlaštenje za tip vazduhoplova u prethodnom sistemu, a koji pripadaju grupi 1;
- turbinski avion – jednomotorni, proizvođačka grupa: konvertuje se u odgovarajuću „proizvođačku podgrupu 2a“ plus ovlaštenja za tipove vazduhoplova onih jednomotornih turboelisnih aviona tog proizvođača koji nisu zahtijevali posebno ovlaštenje za tip vazduhoplova u prethodnom sistemu, a koji pripadaju grupi 1;
- turbinski avion – višemotorni, cijela grupa: konvertuje se u ovlaštenja za tipove vazduhoplova onih višemotornih turboelisnih aviona koji nisu zahtijevali posebno ovlaštenje za tip vazduhoplova u prethodnom sistemu;

(15) tačka 66.B.130. zamjenjuje se sljedećim:

„66.B.130 Postupak za direktno odobrenje obuke za tip vazduhoplova

- (a) U slučaju obuke za tip vazduhoplova osim vazdušnih brodova, nadležne vlasti mogu da odobre obuku za tip vazduhoplova koju ne sprovodi organizacija za obuku održavanja odobrena u skladu sa Aneksom IV (Dio-147), u skladu sa tačkom 1 Dodatka III ovog Aneksa (Dio-66). U ovom slučaju nadležne vlasti imaju proceduru kojom se obezbjeđuje da je obuka za tip vazduhoplova u saglasnosti sa Dodatkom III ovog Aneksa (Dio-66).

- (b) Za obuku za tip za vazdušne brodove u grupi 1, kurseve u svim slučajevima direktno odobravaju nadležne vlasti. Nadležne vlasti imaju proceduru kojom se obezbjeđuje da nastavni program obuke za tip vazdušnog broda obuhvata sve elemente sadržane u podacima za održavanje od nosioca odobrenja projekta (*Design Approval Holder, DAH*).”;

(16) u tački 66.B.200 tačka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Ispiti osnovnog znanja moraju pratiti standard naveden u Dodacima I i II ili u Dodacima VII i VIII ovog Aneksa (Dio 66), kako je primjenljivo.”;

(17) u tački 66.B.305(b), riječ „Dodatak III” zamjenjuje se riječju „Dodatak I”

(18) tačka 66.B.405 zamjenjuje se:

„66.B.405 **Izvjestaj o ispitnim kreditima**

(a) Izvjestaj o kreditima uključuje poređenje između sljedećeg:

(i) modula, podmodula, nastavnih jedinica i nivoa znanja sadržanih u Dodacima I ili VII ovog Aneksa (Dio-66), kako je primjenljivo; i

(ii) programa tehničkih kvalifikacija relevantnih za kategoriju koja je tražena.

U ovom poređenju navodi se da li je usaglašenost demonstrirana i sadrži obrazloženje za svaku tvrdnju.

(b) Krediti za ispite, izuzev ispita osnovnog znanja izvršenih u organizaciji za obuku odobrenoju u skladu sa Aneksom IV (Dio-147), mogu da daju samo nadležne vlasti države članice u kojoj je kvalifikacija stečena, osim ukoliko postoji zvanični sporazum sa takvim nadležnim vlastima u kojem je određeno drugačije.

(c) Krediti ne mogu da se daju ukoliko ne postoji izjava o usaglašenosti za svaki modul i podmodul navodeći na kom mjestu ekvivalentni standard može da se nađe u tehničkim kvalifikacijama.

(d) Nadležne vlasti redovno provjeravaju da li se izmijenilo sljedeće:

(i) nacionalni standard za kvalifikacije;

(ii) Dodaci I ili VII I ovog Aneksa (Dio-66), kako je primjenljivo.

Nadležne vlasti takođe procjenjuju da li su stoga potrebne izmjene izvještaja o kreditima. Ove izmjene se dokumentuju, datiraju i evidentiraju.

(19) U tački 66.B.410, tačka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) Nakon isticanja kredita, podnosilac zahtjeva može da traži nove kredite. Nadležne vlasti produžavaju period važenja kredita na period od dodatnih 10 godina bez daljeg razmatranja ako se zahtjevi koji se odnose na osnovno znanje definisani u Dodacima I ili VII ovog Aneksa (Dio-66) nisu, kako je primjenljivo, promijenili.”

(20) Dodatak I mijenja se kako slijedi:

(a) u tački 1 naslov i prvi podstav zamjenjuju se sljedećim:

„Dodatak I

Zahtjevi u pogledu osnovnog znanja

(osim za dozvolu kategorije L)

1. **Nivoi znanja za dozvole za održavanje vazduhoplova kategorija A, B1, B2, B2L, B3 i C**

Osnovno znanje za kategorije A, B1, B2, B2L i B3 određeno je oznakama nivoa znanja (1, 2 ili 3) koje su pridodate uz svaku primjenljivu nastavnu jedinicu. Podnosioci zahtjeva za kategoriju C moraju da ostvare nivo osnovnog znanja kategorije B1 ili B2.

(b) U tački 2, naslov, prvi podstav i prva tabela zamjenjuju se sljedećim:

„2. **Nastavni program**

Kvalifikacija za osnovne nastavne jedinice za svaku kategoriju ili potkategoriju dozvole za održavanje vazduhoplova mora da bude u skladu sa sljedećom matricom, u kojoj su nastavne jedinice koje se primjenljive označene sa „X“:

Za kategorije A, B1 i B3:

Modul nastavne jedinice	A ili B1 avioni sa:		A ili B1 helikopteri sa:		B3
	Turbinskim motorima	Klipnim motorima	Turbinskim motorima	Klipnim motorima	Nepresurizovani klipni avioni od 2000 kg (MTOM) i manje
1	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X
6	X	X	X	X	X
7A	X	X	X	X	
7B					X
8	X	X	X	X	X
9A	X	X	X	X	
9B					X
10	X	X	X	X	X
11A	X				
11B		X			
11C					X
12			X	X	
13					
14					
15	X		X		
16		X		X	X
17A	X	X			

Za kategorije B2 i B2L:

Modul(i) nastavne jedinice	B2	B2L
1	X	X
2	X	X
3	X	X
4	X	X
5	X	X
6	X	X
7A	X	X
7B		
8	X	X
9A	X	X
9B		
10	X	X
11A		
11B		

11C		
12		
13.1 i 13.2	X	X
13.3(a)	X	X (ovlašćenje za sistem „automatsko letenje“)
13.3(b)	X	
13.4(a)	X	X (ovlašćenje za sistem „Com/Nav“)
13.4(b)	X	X (ovlašćenje za sistem „Nadzor“)
13.4(c)	X	
13.5	X	X
13.6	X	
13.7	X	X (ovlašćenje za sistem „automatsko letenje“)
13.8	X	X (ovlašćenje za sistem „instrumenti“)
13.9	X	X
13.10	X	
od 13.11 do 13.18	X	X (ovlašćenje za sistem „sistemi zmaja vazduhoplova“)
od 13.19 do 13.22	X	
14	X	X (ovlašćenje za sistem „instrumenti“ i „sistemi zmaja vazduhoplova“)
15		
16		
17A		
17B		

(c) u tabelama modula 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7A, 8, 9A, 10 i 14, sadržaj polja

NIVO

B2

zamjenjuje se sljedećim:

NIVO

B2

B2L

- (d) u tabeli modula 5, broj „1” zamjenjuje se znakom „—” u podmodulu 5.5(a) za dozvolu kategorije B3;
- (e) u tabeli modula 7B, znak „—” zamjenjuje se brojem „1” u podmodulu 7.4 za dozvolu kategorije B3;
- (f) u tabeli modula 7B podmodula 7.10, broj „1” zamjenjuje se brojem „2” za dozvolu kategorije B3;
- (g) u tabeli modula 11A podmodula 11.8, u tački (b), broj „1” zamjenjuje se brojem „2” za dozvolu kategorije B1.1;
- (h) u tabeli modula 11A, sadržaj prve kolone podmodula 11.16 zamjenjuje se sljedećim:
 „11.16 *Pneumatika/Vakuum (ATA 36)*

Prikaz sistema;

Izvori: motor/APU, kompresori, rezervoari, zemaljski uređaji;

Pumpe za pritisak i vakuum;

Kontrola pritiska;

Distribucija;

Indikacije i upozorenja;

Interfejs sa ostalim sistemima.”;

(i) u tabeli modula 11A, sadržaj prve kolone podmodula 11.20 zamjenjuje se sljedećim:

„11.20 *Sistemi putničke kabine (ATA 44)*

Jedinice i komponente koje su dio sredstava za zabavu putnika i obezbjeđuju komunikaciju u okviru vazduhoplova (Sistem za prenos podataka u putničkoj kabini - *Cabin Intercommunication Data System (CIDS)*) i između stanica putničke kabine i zemaljskih stanica (Mrežni servis putničke kabine - *Cabin Network Service (CNS)*). Uključuju prenos glasa, podataka, muzike i video signala.

CIDS obezbjeđuje vezu između sistema pilotske kabine/kabinskog osoblja i kabinskih sistema. Ovi sistemi podržavaju razmjenu podataka između različitih zamjenjivih jedinica (*Line Replaceable Units (LRU)*) i najčešće se njima upravlja preko panela za kabinsko osoblje.

CNS se najčešće sastoji od servera, koji je povezan, pored ostalog, sa sljedećim sistemima:

- Radio komunikacija i prenos podataka;
- Centralni sistem putničke kabine (*Cabin Core System - CCS*);
- Sistem za zabavu u letu (*In-flight Entertainment System - IFES*);
- Sistem za spoljnu komunikaciju (*External Communication System - ECS*);
- Sistem za memorisanje u putničkoj kabini (*Cabin Mass Memory System - CMMS*);
- Sistem za nadzor putničke kabine (*Cabin Monitoring System - CMS*);
- Razni sistemi putničke kabine (*Miscellaneous Cabin Systems - MCSs*).

Mrežni servis putničke kabine može da sadrži sljedeće funkcije:

- Pristup pretpolaznim/polaznim izvještajima;
- Pristup e-mail-u/intranetu/internetu;
- bazu podataka putnika.

(j) u tabeli modula 11B podmodula 11.8, u tački (b), broj „3” zamjenjuje se brojem „2” za dozvolu B1.2;

(k) u tabeli modula 11B, sadržaj prve kolone podmodula 11.16 zamjenjuje se sljedećim:

„11.16 *Pneumatika/Vakuum (ATA 36)*

Prikaz sistema;

Izvori: motor/APU, kompresori, rezervoari, zemaljski uređaji;

Pumpe za pritisak i vakuum;

Kontrola pritiska;

Distribucija;

Indikacije i upozorenja;

Interfejs sa ostalim sistemima.”;

(l) u tabeli modula 12, sadržaj prve kolone podmodula 12.16 zamjenjuje se sljedećim:

„12.16 *Pneumatika/Vakuum (ATA 36)*

Prikaz sistema;

Izvori: motor/APU, kompresori, rezervoari, zemaljski uređaji;

Pumpe za pritisak i vakuum;

Kontrola pritiska;

Distribucija;

Indikacije i upozorenja;

Interfejs sa ostalim sistemima.”;

(m) modul 13. zamjenjuje se sljedećim:

„MODUL 13 — AERODINAMIKA, STRUKTURE I SISTEMI VAZDUHOPLOVA

		Nivo
		B2
		B2L
13.1	<i>Teorija leta</i>	
	(a) <i>Aerodinamika aviona i komande leta</i>	1
	Rad i efekti:	
	– kontrole po nagibu: krilca i spojleri;	
	– kontrole po dubini: krmilo visine, stabilizatori, stabilizatori sa promjenljivim napadnim uglom i kanari;	
	– kontrole po pravcu, graničnik kretanja krmila pravca;	
	Kontrola preko „ <i>elevons</i> “ i „ <i>ruddervators</i> “;	
	Uređaji za povećanje uzgona, prorezi (<i>slots</i>), pretkrilca (<i>slats</i>), zakrilca (<i>flaps</i>);	
	Uređaji za stvaranje otpora, spojleri, uređaji za slom uzgona (<i>lift dumpers</i>), aerodinamičke kočnice;	
	Rad i efekat trimera, servo površine, nagib komandnih površina (<i>control surface bias</i>)	
	(b) <i>Let na velikim brzinama</i>	1
	Brzina zvuka, podzvučni let, okozvučni let, nadzvučni let;	
	Mahov broj, kritični Mahov broj.	
	(c) <i>Aerodinamika rotirajućeg krila</i>	1
	Terminologija;	
	Rad i efekti cikličnih i kolektivnih komandi i komandi umanjenja obrtnog momenta.	
13.2	<i>Strukture - opšte</i>	
	Osnove strukturnih sistema	1
	Identifikacioni sistem zona i stanica	2
	Električno povezivanje	2
	Odredba o zaštiti od udara groma.	2
13.3	<i>Automatsko letenje (ATA 22)</i>	
	(a)	3

		Nivo
		B2
		B2L
	<p>Osnove komandi automatskog letenja uključujući radne principe i važeću terminologiju;</p> <p>Obrada komandnih signala;</p> <p>Režimi rada: kontrola vazduhoplova po visini, nagibu i pravcu;</p> <p>Ublaživači skretanja;</p> <p>Sistemi za povećanje stabilnosti kod helikoptera;</p> <p>Automatska kontrola ravnoteže;</p> <p>Sredstva za navigacijsku vezu auto-pilota;</p> <p>(b)</p> <p>Sistemi automatske kontrole potiska motora;</p> <p>Sistemi automatskog slijetanja: principi i kategorije, režimi rada, prilaz, ravan poniranja, slijetanje, prekid slijetanja, ekrani sistema i uslovi otkaza.</p>	3
13.4	<p><i>Komunikacija/navigacija (ATA 23/34)</i></p> <p>(a)</p> <p>Osnove širenja radiotalasa, antene, prenosne linije, komunikacija, prijemnik i predajnik;</p> <p>Radni principi sljedećih sistema:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Komunikacija na vrlo visokoj frekvenciji (VHF); - Komunikacija na visokoj frekvenciji (HF); - Audio; - Predajnik za određivanje mjesta nesreće (ELT); - Uređaj za snimanje glasa u kokpitu (CVR); - Neusmjereni radiofar vrlo visoke učestalosti (VOR); - Radiokompas (ADF); - Sistem za instrumentalno slijetanje (ILS); - Sistemi za usmjeravanje leta, oprema za određivanje udaljenosti (DME); - Sistem za usmjeravanje leta (<i>FDS</i>), Oprema za određivanje udaljenosti (DME); - Prostorna navigacija, RNAV sistemi; - Sistem upravljanja letom (FMS); - Sistem satelitske navigacije (GPS), Globalni navigacijski satelitski sistem(GNSS); - Veza podataka. <p>(b)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ATC transponder, sekundarni nadzorni radar; - Sistem upozoravanja protiv sudara (TCAS); - Meteorološki radar; - Radio visinomjer; - Automatski zavistni nadzor – radiodifuzija (ADS-B). <p>(c)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mikrotalalasn system za slijetanje (MLS); - Navigacija vrlo niske frekvencije i hiperbolička navigacija (VLF/Omega); - Doppler navigacija; - Inercijalni navigacioni sistem (INS); - ARINC (<i>Aircraft Radio Incorporated</i>) komunikacija i izvještavanje. 	3

		Nivo
		B2
		B2L
13.5	<p><i>Električna energija (ATA 24)</i></p> <p>Ugrađivanje i rad baterija; Proizvodnja jednosmjerne struje (DC); Proizvodnja naizmjenične struje (AC); Proizvodnja struje u slučaju nužde; Regulacija napona; Raspodjela snage; Inverteri, transformatori, ispravljači; Zaštita strujnih kola; Spoljni/zemaljski izvori napajanja.</p>	3
13.6	<p><i>Oprema i unutrašnje opremanje (ATA 25)</i></p> <p>Zahtjevi za elektronsku opremu u slučaju nužde; Oprema za zabavu u kabini.</p>	3
13.7	<p><i>Komande leta (ATA 27)</i></p> <p>(a)</p> <p>Glavne komande: krilce, krmilo visine, krmilo pravca, spojler; Kontrola balansiranja vazduhoplova; Kontrola aktivnog opterećenja; Uređaji za povećanje uzgona; Smanjenje uzgona, aerodinamičke kočnice; Upravljanje sistemom: ručno, hidraulično, pneumatsko; Vještački osjećaj opterećenja na komandama leta, ublaživač bočnih udara u letu, kontrola u odnosu na Mahov broj, graničnik kormila pravca, osigurači komandnih površina; Sistem zaštite od gubitka uzgona.</p> <p>(b)</p> <p>Upravljanje sistemom: električno, „fly by wire“.</p>	2
13.8	<p><i>Instrumenti (ATA 31)</i></p> <p>Klasifikacija; Atmosfera; Terminologija; Uređaji i sistemi za mjerenje pritiska; Pitostatički sistemi; Visinomjeri; Indikatori vertikalne brzine; Brzinomjeri;</p>	3

		Nivo
		B2
		B2L
	<p>Mahmetri;</p> <p>Sistemi za obavještanje/upozoravanje o visini leta;</p> <p>Računari sa vazduhoplovnim podacima;</p> <p>Pneumatski sistemi instrumenata;</p> <p>Uređaji za direktno očitavanje pritiska i temperature;</p> <p>Sistemi indikacije temperature;</p> <p>Sistemi indikacije količine goriva;</p> <p>Principi žiroskopa;</p> <p>Vještački horizonti;</p> <p>Indikatori klizanja;</p> <p>Žirodirekcionali;</p> <p>Sistemi upozoravanja za približavanje zemlji (GPWS);</p> <p>Kompasni sistemi;</p> <p>Sistemi snimanja podataka leta (FDR);</p> <p>Elektronski sistemi instrumenata leta (EFIS);</p> <p>Instrumentalni sistem za upozoravanje uključujući glavni sistem za upozoravanje i centralne panele za upozoravanje;</p> <p>Sistemi upozorenja gubitka uzgona i sistemi indikacije napadnog ugla;</p> <p>Mjerenje i indkacija vibracija;</p> <p>Staklena pilotska kabina (<i>Glass cockpit</i>).</p>	
13.9	<p><i>Svjetla (ATA 33)</i></p> <p>Spoljna: navigacija, slijetanje, taksiranje, led;</p> <p>Unutrašnja: kabina, kokpit, prtljažni prostor;</p> <p>U slučaju nužde.</p>	3
13.10	<p><i>Ugrađeni sistem za održavanje (ATA 45)</i></p> <p>Centralni kompjuteri za održavanje;</p> <p>Sistem za unos podataka;</p> <p>Sistem elektronske biblioteke;</p> <p>Sistem za štampanje;</p> <p>Sistem nadzora strukture (nadzor tolerisanog oštećenja).</p>	3
13.11	<p><i>Klimatizacija i presurizacija kabine (ATA 21)</i></p>	
	<p>13.11.1 <i>Dovod vazduha</i></p> <p>Izvori dovoda vazduha uključujući i ispušt na motoru, APU i zemaljski uređaj;</p>	2
	<p>13.11.2 <i>Klimatizacija</i></p> <p>Sistemi klimatizacije;</p>	2

		Nivo
		B2
		B2L
	Uređaji za kruženje vazduha i pare;	3
	Sistemi razvođenja;	1
	Sistem za kontrolu protoka, temperature i vlažnosti.	3
13.11.3	<i>Presurizacija</i>	3
	Sistemi za presurizaciju;	
	Kontrola i indikacija uključujući kontrolne i sigurnosne ventile;	
	Kontrolori pritiska u kabini.	
13.11.4	<i>Sigurnosni i upozoravajući uređaji</i>	3
	Zaštitni i upozoravajući uređaji.	
13.12	<i>Zaštita od požara (ATA 26)</i>	
	(a)	3
	Detekcija dima i požara i sistemi za upozoravanje;	
	Sistemi za gašenje požara;	
	Testiranja sistema.	
	(b)	1
	Prenosni uređaji za gašenje požara.	
13.13	<i>Gorivni sistemi (ATA 28)</i>	
	Prikaz sistema;	1
	Rezervoari goriva;	1
	Sistemi dovoda;	1
	Ispuštanje u letu, ventilacija, dreniranje;	1
	Unakrsno napajanje i transfer;	2
	Indikacije i upozorenja;	3
	Dopunjavanje i pražnjenje;	2
	Sistemi uzdužnog balansiranja količine goriva.	3
13.14	<i>Hidraulični pogon (ATA 29)</i>	
	Prikaz sistema;	1
	Hidraulični fluidi;	1
	Hidraulični rezervoari i akumulatori;	1
	Generisanje pritiska: električni, mehanički, pneumatski;	3
	Generisanje pritiska u slučaju nužde;	3
	Filteri;	1
	Kontrola pritiska;	3
	Raspodjela snage;	1
	Indikacije i sistemi upozoravanja;	3
	Veza s drugim sistemima.	3

		Nivo
		B2
		B2L
13.15	<i>Zaštita od leda i kiše (ATA 30)</i>	
	Formiranje leda, vrste leda i otkrivanje leda;	2
	Sistemi protiv zaleđivanja: električni, toplovazdušni i hemijski;	2
	Sistemi za odleđivanje: električni, toplovazdušni, pneumatski, hemijski;	3
	Zaštita od kiše i odstranjivanje kiše;	1
	Grijanje pitot cijevi i odvoda;	3
	Sistemi brisača.	1
13.16	<i>Stajni trap (ATA 32)</i>	
	Konstrukcija, ublažavanje udara;	1
	Sistem za izvlačenje i uvlačenje: standardan i u slučaju nužde;	3
	Indikacije i upozorenja;	3
	Točkovi, kočnice, sistem protiv blokiranja i sistemi automatskog kočenja;	3
	Gume;	1
	Upravljanje;	3
	Raspoznavanje zemlja-vazduh (<i>Air-ground sensing</i>).	3
13.17	<i>Kiseonik (ATA 35)</i>	
	Prikaz sistema: kokpit, kabina;	3
	Izvori, skladištenje, punjenje i distribucija;	3
	Regulacija dovoda;	3
	Indikacije i upozorenja.	3
13.18	<i>Pneumatika/vakuum (ATA 36)</i>	
	Prikaz sistema;	2
	Izvori: motor/APU, kompresori, rezervoari, zemaljski uređaji;	2
	Kontrola pritiska;	3
	Distribucija;	1
	Indikacije i upozorenja;	3
	Veze sa ostalim sistemima.	3
13.19	<i>Voda/otpad (ATA 38)</i>	2
	Prikaz vodovodnog sistema, dovod, distribucija, servisiranje i ispuštanje;	
	Prikaz sistema toaleta, ispiranje i servisiranje.	
13.20	<i>Modularna integrisana avionika (ATA 42)</i>	3
	Centralni sistem (<i>core system</i>);	
	Mrežne komponente.	
	<i>Napomena: Funkcije koje mogu da budu tipično integrisane u module Modularne integrisane avionike (IMA) su, između ostalog:</i>	
	– <i>upravljanje otpuštanjem;</i>	
	– <i>kontrola pritiska vazduha;</i>	

	Nivo
	B2
	B2L
<ul style="list-style-type: none"> - ventilacija i kontrola vazduha; - kontrola ventilacije avionike i pilotske kabine, kontrola temperature; - komunikacija sa kontrolom leta; - komunikacioni ruter avionike; - upravljanje električnim opterećenjem; - praćenje prekidača, električni sistem ugrađene opreme za testiranje (BITE); - upravljanje gorivom; - kontrola kočnja; - kontrola upravljanjem; - izvlačenje i uvlačenje stajnog trapa; - pokazivanja pritiska u gumama; - praćenje temperature kočnica. 	
<p>13.21 <i>Sistemi putničke kabine (ATA 44)</i></p> <p>Jedinice i komponente koje su dio sredstava za zabavu putnika i obezbjeđuju komunikaciju u okviru vazduhoplova (Sistem za prenos podataka u putničkoj kabini - <i>Cabin Intercommunication Data System (CIDS)</i>) i između stanica putničke kabine i zemaljskih stanica (Mrežni servis putničke kabine - <i>Cabin Network Service (CNS)</i>). Uključuju prenos glasa, podataka, muzike i video signala.</p> <p>CIDS obezbjeđuje vezu između sistema pilotske kabine/kabinskog osoblja i putničke kabine. Ovi sistemi podržavaju razmjenu podataka između različitih zamjenjivih jedinica (<i>Line Replaceable Units (LRU)</i>) i najčešće se koriste preko panela za kabinsko osoblje (FAP).</p> <p>Mrežni servis putničke kabine (<i>Cabin Network Service</i>) se sastoji od servera, koji je, između ostalog, povezan sa sljedećim sistemima:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Radio komunikacija i prenos podataka; - Centralni sistem putničke kabine (<i>Cabin Core System - CCS</i>); - Sistem za zabavu u letu (<i>In-flight Entertainment System - IFES</i>); - Sistem za spoljnu komunikaciju (<i>External Communication System - ECS</i>); - Memorijski sistem mase u putničkoj kabini (<i>Cabin Mass Memory System - CMMS</i>); - Sistem za nadzor putničke kabine (<i>Cabin Monitoring System - CMS</i>); - Ostali sistemi putničke kabine (<i>Miscellaneous Cabin Systems - MCSs</i>); <p>Mrežni servis putničke kabine može da sadrži sljedeće funkcije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pristup pretpolaznim/polaznim izvještajima; - Pristup e-mail-u/intranetu/internetu; - Bazu podataka putnika. 	3
<p>13.22 <i>Informacioni sistemi (ATA46)</i></p> <p>Jedinice i komponente koje su dio sredstava za skladištenje, ažuriranje i preuzimanje digitalnih informacija koje su tradicionalno dostavljane na papiru, mikrofilmu ili mikrofišu. Ovo uključuje jedinice koje služe za skladištenje informacija i za funkcije pronalazjenja kao što su uređaji za skladištenje i upravljač elektronske biblioteke, ali ne uključuje jedinice ili komponente koje su instalirane za druge namjene i koje se dijele sa drugim sistemima, kao što je štampač u</p>	3

	Nivo
	B2
	B2L
<p>pilotskoj kabini ili ekran za opštu upotrebu.</p> <p>Tipični primjeri obuhvataju:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sisteme upravljanja vazдушnim saobraćajem i informacijama i sisteme mrežnog servera. - Sistem za opšte informacije vazduhoplova; - Sistem za informacije o pilotskoj kabini; - Sistem za informacije o održavanju; - Sistem za informacije o putničkoj kabini; - Ostali sistemi za informacije.” 	

(21) Dodatak II. mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Dodatak II

Standard ispita osnovnog znanja

(osim za dozvolu kategorije L)”;

(b) u tačkama 2.2.1. do 2.2.10., riječi „Kategorija B2” zamjenjuju se riječima „Kategorija B2 i B2L”;

(c) tačke 2.2.13 i 2.2.14 zamjenjuju se sljedećim:

„2.13. MODUL 13 — AERODINAMIKA, STRUKTURE I SISTEMI VAZDUHOPLOVA

Kategorija B2 – 180 pitanja sa više ponuđenih odgovora i 0 pitanja na koje se zahtijeva opisni odgovor. Dopušteno vrijeme je 225 minuta. Pitanja, kao i dopušteno vrijeme može biti po potrebi podijeljeno u dva ispita.

Kategorija B2L:

Ovlašćenje za sistem	Broj pitanja sa više ponuđenih odgovora	Dopušteno vrijeme (minuti)
Osnovni zahtjevi (Podmoduli 13.1, 13.2, 13.5 i 13.9)	28	35
COM/NAV (Podmodul 13.4(a))	24	30
Instrumenti (Podmodul 13.8)	20	25
Automatsko letenje (Podmoduli 13.3(a) i 13.7)	28	35
Nadzor (Podmodul 13.4(b))	8	10
Sistemi zmaja vazduhoplova (Podmoduli 13.11 do 13.18)	32	40

2.14. MODUL 14 – POGON

Kategorije B2 i B2L: 24 pitanja sa više ponuđenih odgovora i 0 pitanja na koje se zahtijeva opisni odgovor. Dopusšteno vrijeme je 30 minuta.

NAPOMENA: Ispit za modul 14 kategorije B2L primjenjuje se samo na ovlaštenja za „Instrumente” i „Sisteme zrnaja vazduhoplova.”;

(22) Dodatak III mijenja se kako slijedi:

(a) u tački 1.(a), podtačka (ii) zamjenjuje se sljedećim:

„(ii) Usaglašene su, osim ukoliko nije drugačije dozvoljeno na osnovu obuke o razlikama navedenoj u tački (c), sa standardom navedenim u tački 3.1 ovog Dodatka i, ako su raspoloživi, sa relevantnim elementima definisanim u obaveznom dijelu podataka o operativnoj prikladnosti uspostavljenih u skladu sa Uredbom (EU) br. 748/2012.”

(b) u tački 1.(b) podtačka (ii) zamjenjuje se sljedećim:

„(ii) Usaglašene su, osim ukoliko nije drugačije dozvoljeno na osnovu obuke o razlikama navedenoj u tački (c), sa standardom navedenim u tački 3.2 ovog Dodatka i, ako su raspoloživi, sa relevantnim elementima definisanim u obaveznom dijelu podataka o operativnoj prikladnosti uspostavljenih u skladu sa Uredbom (EU) br. 748/2012.”

(c) u tački 3.1(c), napomene u tabeli zamjenjuju se sljedećim:

„(1) Za nepresurizovane klipne avione do 2000 kg i manje MTOM, minimalno trajanje može da bude smanjeno za 50%.

(2) Za helikoptere iz grupe 2 (definisano u tački 66.A.5), minimalno trajanje može da bude smanjeno za 30%.”;

(d) u tački 3.1(e), nivo obuke za sistem zrnaja 21A „Dovod vazduha”, koji odgovara koloni „Turbinski helikopteri”, zamjenjuje se sljedećim:

„3	1”;
----	-----

(e) u tački 3.1(e), nivo obuke za sistem zrnaja 31A „Sistemi instrumenata”, koji odgovara koloni „Klipni helikopteri”, zamjenjuje se sljedećim:

„3	1”;
----	-----

(23) Dodatak IV zamjenjuje se sljedećim:

„Dodatak IV

Zahtijevano iskustvo za promjenu Dio-66 dozvole za održavanje vazduhoplova

Donja tabela prikazuje zahtijevano iskustvo potrebno za promjenu dozvole za održavanje vazduhoplova uključivanjem dodatne osnovne kategorije ili potkategorije u Dio-66 dozvolu.

Iskustvo mora da bude pratično iskustvo u održavanju na vazduhoplovu u operacijama i u potkategoriji na koju se odnosi zahtjev.

Zahtijevano iskustvo smanjuje se za 50% ako podnosilac zahtjeva ima završen kurs koji je odobren u skladu sa Dijelom-147 i koji je relevantan za traženu potkategoriju.

iz: \ u:	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3
A1	–	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	6 mjeseci
A2	6 mjeseci	–	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	6 mjeseci
A3	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	1 godina
A4	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	2 godine	1 godina	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	1 godina
B1.1	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	6 mjeseci
B1.2	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	–	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	Ništa
B1.3	6 mjeseci	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	–	6 mjeseci	1 godina	1 godina	6 mjeseci
B1.4	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	Ništa	2 godine	6 mjeseci	2 godine	–	2 godine	1 godina	6 mjeseci
B2	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	1 godina	1 godina	–	–	1 godina
B2L	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	6 mjeseci	1 godina	1 godina	1 godina	1 godina	1 godina	–	1 godina
B3	6 mjeseci	Ništa	6 mjeseci	6 mjeseci	2 godine	6 mjeseci	2 godine	1 godina	2 godine	1 godina	–“;

(24) Dodatak V zamjenjuje se sljedećim:

„Dodatak V

Obrazac zahtjeva – EASA obrazac 19

1. Ovaj Dodatak sadrži primjer obrasca zahtjeva za izdavanje dozvole za održavanje vazduhoplova iz Aneksa III (Dio-66).
2. Nadležne vlasti države članice mogu da prilagode EASA obrazac 19 samo tako da on obuhvati dodatne podatke koji su potrebni ako nacionalni zahtjevi dopuštaju ili zahtijevaju da se dozvola za održavanje vazduhoplova izdata u skladu sa Aneksom III (Dio-66) koristi izvan zahtjeva Aneksa I (Dio-M) i Aneksa II (Dio-145).

ZAHTEJEV ZA PRVO IZDAVANJE / PROMJENU / PRODUŽENJE DIO-66 DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE VAZDUHOPLOVA <i>APPLICATION FOR INITIAL / AMENDMENT / RENEWAL OF PART-66</i> <i>AIRCRAFT MAINTENANCE LICENCE (AML)</i>							EASA obrazac 19 EASA Form 19				
PODACI O PODNOSIOCU ZAHTEJEVA / APPLICANT DETAILS:											
Ime i prezime / Name: _____											
Adresa: _____ Address: _____											
Tel: _____				E-mail: _____							
Državljanstvo: _____ Nationality: _____				Datum i mjesto rođenja: _____ Date and Place of Birth: _____							
PODACI O DIO 66 DOZVOLI (ako je primjenjivo) / PART 66 AML DETAILS (if applicable):											
Broj dozvole: / Licence No: _____				Datum izdavanja: / Date of Issue: _____							
PODACI O POSLODAVCU / EMPLOYER'S DETAILS:											
Naziv / Name: _____											
Adresa: _____ Address: _____											
Broj odobrenja organizacije za održavanje Maintenance Organisation Approval Ref. _____											
Tel: _____				Fax: _____							
ZAHTEJEV ZA / APPLICATION FOR: (Označi odgovarajuće polje(a) / Tick relevant box(es))											
Prvo izdavanje dozvole Initial AML		☐		Promjenu dozvole Amendment of AML		☐		Produženje dozvole Renewal of AML		☐	
(Pot)kategorije / (Sub)categories			A	B1	B2	B2L	B3	C	L (vidjeti niže) (see below)		
Turbinski avioni / <i>Aeroplane Turbine</i>			☐	☐							
Klipni avioni / <i>Aeroplane Piston</i>			☐	☐							
Turbinski helikopteri / <i>Helicopter Turbine</i>			☐	☐							
Klipni helikopteri / <i>Helicopter Piston</i>			☐	☐							
Avionika / <i>Avionics</i>					☐	☐	Pogladati ovlaštenja za sistem niže <i>See system ratings below</i>				
Nepresurizovani klipni avioni čija je MTOM 2t i manja <i>Piston engine non-pressurised aeroplanes of MTOM of 2t and below</i>							☐				
Veliki vazduhoplovi / <i>Large aircraft</i>								☐			
Vazduhoplovi koji nisu veliki vazduhoplovi <i>Aircraft other than large aircraft</i>								☐			
Ovlaštenja za sistem za B2L dozvolu: / System ratings for B2L licence:											
1. Automatsko letenje / <i>autoflight</i>						☐					
2. Instrumenti / <i>instruments</i>						☐					
3. Komunikacija/navigacija / <i>com/nav</i>						☐					
4. Nadzor / <i>surveillance</i>						☐					
5. Sistemi zrnja vazduhoplova / <i>airframe systems</i>						☐					
Podkategorije L dozvole: / L-licence subcategories:											
L1C: Kompozitne jedrilice / <i>Composite sailplanes</i>									☐		
L1: Jedrilice / <i>Sailplanes</i>									☐		
L2C: Kompozitni motore jedrilice i ELA1 avioni / <i>Composite powered sailplanes and composite ELA1 aeroplanes</i>									☐		
L2: Motorne jedrilice i ELA1 avioni / <i>Powered sailplanes and ELA1 aeroplanes</i>									☐		
L3H: Toplovazdušni baloni / <i>Hot-air balloons</i>									☐		
L3G: Plinski baloni / <i>Gas balloons</i>									☐		
L4H: Toplovazdušni vazdušni brodovi / <i>Hot-air airship</i>									☐		
L4G: ELA2 plinski vazdušni brodovi / <i>ELA2 gas airships</i>									☐		
L5: Plinski vazdušni brodovi koji nisu ELA2 / <i>Gas airships other than ELA2</i>									☐		
Upis tipa / upis ovlaštenja / uklanjanje ograničenja (ako je primjenjivo): <i>Type endorsements/rating endorsement/limitation removal (if applicable):</i>											

Tražim da mi se po prvi put izda/promijeni/produži Dio-66 dozvola za održavanje vazduhoplova, kao što je naznačeno, i potvrđujem da su podaci u ovom zahtjevu tačni u trenutku podnošenja.

I wish to apply for initial/amendment of/renewal of Part-66 AML, as indicated, and confirm that the information contained in this form was correct at the time of application.

Potvrđujem da / I herewith confirm that:

1. Ne posjedujem Dio-66 dozvolu za održavanje vazduhoplova izdatu od neke druge države članice;

I am not holding any Part-66 AML issued in another Member State;

2. Nisam podnio zahtjev za Dio-66 dozvolu za održavanje vazduhoplova ni u jednoj drugoj državi članici;

I have not applied for any Part-66 AML in another Member State; and

3. Nikada nisam posjedovao Dio-66 dozvolu za održavanje vazduhoplova izdatu od neke druge države članice koja je ukinuta ili suspendovana od bilo koje druge države članice.

I never had a Part-66 AML issued in another Member State which was revoked or suspended in any other Member State.

Takođe sam svjestan da bilo koji netačan podatak može da za posljedicu ima neizdavanje Dio-66 dozvole za održavanje vazduhoplova.

I also understand that any incorrect information could disqualify me from holding a Part-66 AML.

Potpis:

Ime i prezime:

Signed: _____

Name: _____

Datum:

Date:

Tražim sljedeće kredite (ako je primjenjivo):

I wish to claim the following credits (if applicable):

Krediti za iskustvo iz Dio-147 obuke

Experience credit for Part-147 training

Ispitni krediti za ekvivalentna svjedočanstva o završenim ispitima

Examination credit for equivalent exam certificates

Molimo Vas da priložite sva odgovarajuća uvjerenja

Please enclose all relevant certificates

Preporuka (ukoliko je primjenjivo): Ovim se potvrđuje da je podnositelj zahtjeva ispunio zahtjeve u pogledu znanja i iskustva iz dijela 66 i preporučuje se nadležnom organu da izda ili da upiše u dozvolu za održavanje vazduhoplova po dijelu 66.

Recommendation (if applicable): It is hereby certified that the applicant has met the relevant Part 66 maintenance knowledge and experience requirements and it is recommended that the competent authority grants or endorses the Part-66 AML

Potpis:

Naziv:

Signed: _____

Name: _____

Radno mjesto:

Datum:

Position: _____

Date: _____

Obrazac 19 izdanje 5

(Istovjetan sa EASA FORM 19 Issue 5)"

(25) Dodatak VI mijenja se kako slijedi:

(a) naslov se zamjenjuje sljedećim:

„Dodatak VI – Dozvola za održavanje vazduhoplova iz Aneksa III (Dio-66) – EASA Obrazac 26”.

(b) na početku Dodatka VI i prije postojećeg EASA obrasca 26 umeće se sljedeći tekst:

1. Primjer obrasca dozvole za održavanje vazduhoplova iz Aneksa III (Dio 66) priložen je dalje u tekstu.
2. Dokument se štampa na priloženom standardizovanom obrascu koji može da se smanji da bi se omogućila njegova izrada na računaru. Kada se veličina smanji, mora da se vodi računa o tome da ostane dovoljno prostora na mjestima koja su namijenjena za službene žigove ili pečate. Računarski izrađeni dokumenti ne moraju da sadrže sve rubrike ako u konkretnom slučaju bilo koja rubrika ostaje prazna sve dok dokument jasno može da se prepozna kao dozvola za održavanje vazduhoplova izdata u skladu sa Aneksom III (Dio 66).
3. Dokument može da bude popunjen na engleskom jeziku ili na službenom jeziku države članice nadležnih vlasti. Ako je popunjen na službenom jeziku države članice nadležnih vlasti, prilaže se i primjerak na engleskom jeziku za svakog imaooca dozvole koji treba da je kortisti van države članice kako bi se obezbijedilo razumijevanje potrebno za uzajamno priznavanje dozvola.
4. Svaki imalac dozvole mora da ima jedinstveni broj dozvole zasnovan na nacionalnom identifikatoru i alfa-numeričkoj oznaci.
5. Stranice u dokumentu mogu da imaju drugačiji redosljed od ovog koji je dat u primjerku i nema potrebe da se unose bilo kakve crte za odvajanje sve dok su podaci koji su sadržani u dokumentu tako postavljeni da se prikaz svake stranice jasno poistovjećuje sa obrascem dozvole za održavanje vazduhoplova koji je ovdje priložen.
6. Dokument pripremaju nadležne vlasti. Međutim, može ga pripremiti i bilo koja organizacija za održavanje odobrena u skladu sa Aneksom II (Dio-145), ako su nadležne vlasti saglasne sa tim i pod uslovom da se priprema sprovodi u skladu sa procedurom koja je utvrđena u priručniku organizacije za održavanje iz tačke 145.A.70 Aneksa II (Dio-145). U svim slučajevima dokument izdaju nadležne vlasti države članice.
7. Pripremu bilo kakve promjene postojeće dozvole za održavanje vazduhoplova izvršavaju nadležne vlasti države članice. Međutim, može je pripremiti i bilo koja organizacija za održavanje odobrena u skladu sa Aneksom II (Dio-145), ako su nadležne vlasti saglasne sa tim i pod uslovom da se priprema sprovodi u skladu sa procedurom koja je utvrđena u priručniku organizacije za održavanje iz tačke 145.A.70 Aneksa II (Dio-145). U svim slučajevima dokument mijenjaju nadležne vlasti države članice.
8. Imalac dozvole za održavanje vazduhoplova mora da je čuva u dobrom stanju i on je odgovoran da se u dozvolu ne upisuje ništa neovlašćeno. U slučaju neusaglašenosti sa tačkom 8 dokument može postati nevažeći ili da dovede da imalac ostane bez certifikacionih prava. Protiv njega može i da se pokrene postupak pred nadležnim sudom prema nacionalnim propisima.
9. Dozvola za održavanje vazduhoplova izdata u skladu sa Aneksom III (Dio-66) priznata je u svim državama članicama i za rad u drugoj državi članici nije potrebna zamjena dokumenta.
10. Dodatak EASA obrascu 26 nije obavezan i može da se koristi samo da bi se unijela nacionalna prava, ako su takva prava obuhvaćena nacionalnom regulativom van okvira Aneksa III (Dio-66).
11. Nadležne vlasti države članice mogu da odluče da ne izdaju stranicu koja sadrži ovlašćenje za tip vazduhoplova sve dok ne bude potreban upis prvog ovlašćenja za tip, i možda će biti potrebno da izdaju više od jedne stranice koja sadrži ovlašćenje za tip vazduhoplova u zavisnosti od broja ovlašćenja za tip koje treba navesti.

12. Bez obzira na tačku 11, svaka izdata stranica mora da bude u formatu datog primjera, kao i da sadrži konkretne podatke koji su za nju namijenjeni.
13. Na dozvoli za održavanje vazduhoplova će jasno biti naznačeno da su ograničenja izuzeća od certifikacionih prava. Kada ne postoje nikakva važeća ograničenja, stranica OGRANIČENJA/LIMITATIONS izdaje se sa navodom „Bez ograničenja / *No limitations*“.
14. Ako se za izdavanje dozvole za održavanje vazduhoplova koristi obrazac koji je prethodno odštampan, svaka rubrika za bilo koju kategoriju, potkategoriju ili ovlašćenje za tip koja ne sadrži upisano ovlašćenje mora da se označi i time pokaže da lice nema to ovlašćenje.

(c) Obrazac 26 zamjenjuje se sljedećim:

<p>I.</p> <p>MONTENEGRO CIVIL AVIATION AGENCY</p>	
<p>II. Dio-66 Part-66</p> <p>DOZVOLA ZA ODRŽAVANJE VAZDUHOPLOVA</p> <p>AIRCRAFT MAINTENANCE LICENCE</p>	
<p>III.</p> <p>Broj dozvole: Licence No: ME.66.[XXXX]</p>	
<p>EASA obrazac 26 izdanje 5 EASA Form 26 Issue 5</p>	

IVa.	Prezime i ime imaoca <i>Full name of holder</i>	
IVb.	Datum i mjesto rođenja <i>Date and place of birth</i>	
V.	Adresa imaoca <i>Address of holder</i>	
VI.	Državljanstvo imaoca <i>Nationality of holder</i>	
VII.	Potpis imaoca <i>Signature of holder</i>	
III.	Broj dozvole: <i>Licence No:</i>	

<p>VIII. USLOVI <i>CONDITIONS:</i></p> <p>Dozvolu imalac dozvole mora da potpiše i da uz nju ima ličnu ispravu sa fotografijom. <i>This licence shall be signed by the holder and be accompanied by an identity document containing a photograph of the licence holder.</i></p> <p>Samo ovlašćenje za kategoriju upisano na stranici(ama) sa naslovom „DIO-66 KATEGORIJE“ ne daje pravo imaocu dozvole da izdaje uvjerenje o spremnosti za upotrebu vazduhoplova. <i>Endorsement of any categories on the page(s) entitled 'PART-66 CATEGORIES' only does not permit the holder to issue a certificate of release to service for an aircraft.</i></p> <p>Ova dozvola sa upisanim ovlašćenjem za vazduhoplove zadovoljava namjeru ICAO Aneksa 1. <i>This licence, when endorsed with an aircraft rating, meets the intent of ICAO Annex 1.</i></p> <p>Prava ovog imaoca dozvole propisana su Uredbom (EU) br. 1321/2014 a naročito njenim Aneksom III (Dio-66). <i>The privileges of this licence holder are prescribed by Regulation (EU) No 1321/2014 and, in particular, its Annex III (Part-66) thereto.</i></p> <p>Ova dozvola važi do datuma koji je naveden na stranici sa ograničenjima, ako prethodno nije suspendovana ili ukinuta. <i>This licence remains valid until the date specified on the limitation page unless previously suspended or revoked.</i></p> <p>Prava iz ove dozvole mogu se koristiti samo ako imalac dozvole ima najmanje šest mjeseci iskustva u održavanju vazduhoplova u posljednje dvije godine u skladu sa pravima iz dozvole, ili ako je ispunio uslove za sticanje odgovarajućih prava. <i>The privileges of this licence may not be exercised unless in the preceding two-year period, the holder had either six months of maintenance experience in accordance with the privileges granted by the licence, or met the provisions for the issue of the appropriate privileges.</i></p>
<p>III. Broj dozvole: <i>Licence No:</i></p>

IX.	DIO 66 KATEGORIJE <i>PART-66 CATEGORIES</i>							
VAŽNOST: <i>VALIDITY:</i>		A	B1	B2	B2L	B3	L	C
Turbinski avioni <i>Aeroplanes Turbine</i>				n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Klipni avioni <i>Aeroplanes Piston</i>				n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Turbinski helikopteri <i>Helicopters Turbine</i>				n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Klipni helikopteri <i>Helicopters Piston</i>				n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Avionika <i>Avionics</i>	n/a	n/a			n/a	n/a	n/a	n/a
Kompleksni vazduhoplovi na motorni pogon <i>Complex motor-powered aircraft</i>	n/a	n/a		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Vazduhoplovi koji nisu kompleksni vazduhoplovi na motorni pogon <i>Aircraft other than complex motor-powered aircraft</i>	n/a	n/a		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Jedrilice, motorne jedrilice, ELA1 avioni, baloni i vazdušni brodovi <i>Sailplanes, powered sailplanes, ELA1 aeroplanes, balloons and airships</i>	n/a	n/a		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Nepresurizovani klipni avioni čija je MTOM 2000 kg i manja <i>Piston-engine non pressurized aeroplanes of 2000 kg MTOM and below</i>	n/a	n/a		n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
X.	Datum i potpis ovlašćenog lica <i>Signature of issuing officer & date</i>							
XI.	Pečat ili žig izdavaoca dozvole <i>Seal or stamp of issuing authority</i>							
III.	Broj dozvole: <i>Licence No:</i>							

XII.	DIO 66 OVLAŠĆENJA <i>PART-66 RATINGS</i>	
	Ovlašćenje za vazduhoplov/sistem <i>Aircraft rating/System ratings</i>	Kategorija <i>Category/Subcategory</i>
		Pečat i datum <i>Stamp & Date</i>
III.	Broj dozvole: <i>Licence No:</i>	

XIII.	DIO 66 OGRANIČENJA <i>PART-66 LIMITATIONS</i>	
	Važi do: <i>Valid until:</i>	
III.	Broj dozvole: <i>Licence No:</i>	

Dodatak EASA obrascu 26 <i>Annex to EASA Form 26</i>	
XIV.	NACIONALNA PRAVA koja nisu obuhvaćena Dijelom 66, u skladu sa propisima kojim se uređuje civilno vazduhoplovstvo (Važe samo u Crnoj Gori) <i>NATIONAL PRIVILEGES outside the scope of Part-66, in accordance with National Legislation (Valid only in Montenegro)</i>
	Pečat i datum <i>Official stamp & date</i>
III.	Broj dozvole: <i>Licence No:</i>

NAMJERNO OSTAVLJENO PRAZNO

INTENTIONALLY LEFT BLANK

(26) dodaju se sljedeći Dodaci VII i VIII:

„Dodatak VII

Zahtjevi u pogledu osnovnog znanja za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije L

Definicije različitih nivoa znanja koje se zahtijevaju ovim Dodatkom jednake su onima koje su navedene u tački 1 Dodatka I Aneksa III (Dio-66).

Potkategorija	Moduli traženi za svaku potkategoriju (vidjeti tabelu nastavnog programa u nastavku)
L1C: kompozitne jedrilice	1L, 2L, 3L, 5L, 7L i 12L
L1: jedrilice	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L i 12L
L2C: kompozitne motorne jedrilice i kompozitni ELA1 avioni	1L, 2L, 3L, 5L, 7L, 8L i 12L
L2: motorne jedrilice i ELA1 avioni	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L, 8L i 12L
L3H: toplo vazdušni baloni	1L, 2L, 3L, 9L i 12L
L3G: plinski baloni	1L, 2L, 3L, 10L i 12L
L4H: toplo vazdušni vazdušni brodovi	1L, 2L, 3L, 8L, 9L, 11L i 12L
L4G: ELA2 plinski vazdušni brodovi	1L, 2L, 3L, 8L, 10L, 11L i 12L
L5: plinski vazdušni brodovi iznad ELA2	Zahtjevi u pogledu osnovnog znanja za bilo koju potkategoriju B1 plus 8L (za B1.1 i B1.3), 10L, 11L i 12L

SADRŽAJ:

Oznaka modula	
1L	„Osnovno znanje”
2L	„Ljudski faktori”
3L	„Vazduhoplovni propisi”
4L	„Zmaj drveni/sa metalnim cijevima i platnom”
5L	„Kompozitni zmaj”
6L	„Metalni zmaj”
7L	„Zmaj opšte”
8L	„Pogonska grupa”
9L	„Toplovazdušni balon/vazdušni brod”
10L	„Plinski balon/vazdušni brod (slobodni/vezani) ”
11L	„Toplovazdušni/plinski vazdušni brodovi”
12L	„Radio komunikacije/ELT/Transponder/Instrumenti”

MODUL 1L — OSNOVNO ZNANJE

	Nivo
1L.1 Teorija leta Aritmetika	1

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Aritmetički termini i oznake; — Metode množenja i dijeljenja; — Razlomci i decimalni brojevi; — Činioci i sadržaoci; — Mase, faktori mjerenja i konverzije; — Količnik i proporcija; — Srednje vrijednosti i procenti; — Površine i zapremine, kvadratni i kubni stepen, kvadratni i kubni korijeni <p>Algebra</p> <ul style="list-style-type: none"> — Izračunavanje jednostavnih algebarskih izraza: sabiranje, oduzimanje, množenje i dijeljenje; — Upotreba zagrada; — Jednostavni algebarski razlomci. <p>Geometrija</p> <ul style="list-style-type: none"> — Jednostavni geometrijski oblici; — Grafički prikaz: vrsta i upotreba grafičkih prikaza. 	
<p>1L.2 Fizika</p> <p>Materija</p> <ul style="list-style-type: none"> — Priroda materije: hemijski elementi; — Hemijska jedinjenja; — Agregatna stanja: čvrsto, tečno i gasovito; — Promjene agregatnih stanja. <p>Mehanika</p> <ul style="list-style-type: none"> — Sile, momenti i spregovi, vektorski prikaz; — Težište; — Istezanje, kompresija, smicanje i uvijanje; — Svojstva i osobine čvrstih tijela, tečnosti i gasova. <p>Temperatura</p> <ul style="list-style-type: none"> — Termometri i temperaturne skale: Celzijus, Farenhajt i Kelvin; — Definicija toplote. 	1
<p>1L.3 Elektrotehnika</p> <p>Kola jednosmjerne struje</p> <ul style="list-style-type: none"> — Omov zakon, Kirhofova pravila napona i struje — Značaj unutrašnjeg otpora u izvoru napajanja; — Otpor/otpornik, — Načini identifikacije otpornika različitom kombinacijom boja, veličine i tolerancije, prioritetne veličine, procjena potrošnje u vatima; — Otpornici u rednoj i paralelnoj vezi. 	1
<p>1L.4 Aerodinamika/aerostatika</p>	1

	Nivo
<p>Međunarodna standardna atmosfera (International Standard Atmosphere - ISA), primjena u aerodinamici i aerostatici.</p> <p>Aerodinamika</p> <ul style="list-style-type: none"> — Strujanje vazduha oko tijela; — Granični sloj, laminarno i turbulentno strujanje; — Potisak, težina, aerodinamična rezultanta; — Stvaranje uzgona i otpora: napadni ugao, polarna kriva, gubitak uzgona. <p>Aerostatika</p> <p>Uticaj na kupole, uticaj vjetra, uticaji nadmorske visine i temperature.</p>	
<p>1L.5 Zaštita na radu i zaštita životne sredine</p> <ul style="list-style-type: none"> — Sigurne radne prakse i mjere predostrožnosti pri radu sa električnom energijom, gasovima (naročito kiseonikom), uljima i hemikalijama; — Označavanje, skladištenje i odlaganje opasnih (za sigurnost i životnu sredinu) materijala; — Korektivne mjere u slučaju požara ili druge nesreće sa jednom ili više opasnosti, uključujući poznavanje sredstava za gašenje požara. 	2

MODUL 2L — LJUDSKI FAKTORI

	Nivo
<p>2L.1 Teorija leta</p> <ul style="list-style-type: none"> — Neophodnost uzimanja u obzir ljudskih faktora, — Nezgode koje mogu da se pripišu ljudskim faktorima/ljudskim greškama; — „Marfijev” zakon. 	1
<p>2L.2 Ljudske sposobnosti i ograničenja</p> <p>Vid, sluh, obrada podataka, pažnja i zapažanje, pamćenje.</p>	1
<p>2L.3 Socijalna psihologija</p> <p>Odgovornost, motivacija, pritisak suparništva, timski rad.</p>	1
<p>2L.4 Faktori koji utiču na izvršenje rada</p> <p>Kondicija/zdravlje, stres, spavanje, zamor, alkohol, lijekovi i zloupotreba lijekova.</p>	1
<p>2L.5 Fizičko okruženje</p> <p>Radno okruženje (klima, buka, osvjetljenje).</p>	1

MODUL 3L — VAZDUHOPLOVNI PROPISI

	Nivo
<p>3L.1 Regulatorni okvir</p> <ul style="list-style-type: none"> — Uloga Evropske komisije, EASA-e i nacionalnih vazduhoplovnih vlasti (NAA), — Primjenljivi dijelovi Dijela M i Dijela 66. 	1
<p>3L.2 Popravke i modifikacije</p>	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Odobranje izmjena (popravke i modifikacije); — Standardne izmjene i standardne popravke. 	
<p>3L.3 Podaci o održavanju</p> <ul style="list-style-type: none"> — Nalozi za plovidbenost (AD), Uputstva za kontinuiranu plovidbenost (ICA) (AMM, IPC itd.); — Letački priručnik; — Evidencija o održavanju. 	2

MODUL 4L — ZMAJ – DRVENI / SA METALNIM CIJEVIMA I PLATNOM

	Nivo
<p>4L.1 Zmaj – drveni/kombinacija metalnih cijevi i platna</p> <ul style="list-style-type: none"> — Drvo, šperploča, ljepila, zaštita, električni vodovi, svojstva, mašinska obrada; — Presvlake (materijali za oblaganje, ljepila i sredstva za završnu obradu; prirodni i sintetički materijali za oblaganje i ljepila); — Procesi farbanja, sastavljanja i popravki; — Prepoznavanje oštećenja od preopterećenja drvene konstrukcije/konstrukcije sa metalnim cijevima i platnom; — Propadanje drvenih komponenti i presvlaka; — Ispitivanje napuknuća (optičkim postupkom, npr. lupom) metalnih komponenti. Korozija i metode za sprečavanje korozije. Zaštita na radu i zaštita od požara. 	2
<p>4L.2 Materijali</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vrste drveta, stabilnost i svojstva pri mašinskoj obradi; — Čelične cijevi i spojni elementi, cijevi i spojni elementi od lakih legura, inspekcija pukotina zavarenih spojeva; — Plastika (pregled, razumijevanje svojstava), — Farbe, uklanjanje farbi; — Ljepila; — Materijali i tehnologije za oblaganje (prirodni i sintetički polimeri). 	2
<p>4L.3 Otkrivanje oštećenja</p> <ul style="list-style-type: none"> — Preopterećenje drvenih konstrukcija/konstrukcija sa metalnim cijevima i platnom; — Prenos opterećenja; — Ispitivanje dinamičke čvrstoće i napuknuća materijala. 	3
<p>4L.4 Izvršavanje praktičnih aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osiguranje klinova, vijaka, krunastih matica, zatezača; — Povezivanje užadi pomoću uški za užad; — Popravke pomoću Nicopressa i Talurita; — Popravka presvlaka; — Popravka prozirnih površina; 	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Vježbe popravki (šperploča, uzdužnica, rukohvata, oplata); — Podešavanje vazduhoplova. Izračunavanje mase ravnoteže komandnih površina i obima kretanja komandnih površina, mjerenje radnih sila; — Izvođenje 100-satnih/godišnjih pregleda na drvenom zmaju ili zmaju od kombinacije metalnih cijevi i platna. 	

MODUL 5L — KOMPOZITNI ZMAJ

	Nivo
<p>5L.1 Zmaj od plastike ojačane vlaknima (FRP)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osnovni principi FRP konstrukcije; — Smole (epoksi, poliester, fenolne smole, vinilesterske smole); — Materijali za ojačanje: staklena, aramidna i karbonska vlakna i njihova svojstva; — Fileri; — Potporna jezgra (balsa, saće, pjenasta plastika); — Konstrukcija, transfer opterećenja (puna FRP oplata, sendviči) — Otkrivanje oštećenja za vrijeme preopterećenja komponenti; — Procedure za FRP projekte (u skladu sa priručnikom organizacije za održavanje), uključujući uslove za skladištenje materijala. 	2
<p>5L.2 Materijali</p> <ul style="list-style-type: none"> — Duromeri, termoplastični polimeri, katalizatori; — Razumijevanje svojstava, tehnologija obrade, odvajanje, povezivanje, zavarivanje; — Smole za FRP: epoksidne smole, poliesterske smole, vinilesterske smole, fenolne smole; — Materijali za ojačavanje; — Od elementarnih vlakana do filamentnih vlakana (sredstva za sprečavanje prijanjanja, sredstva za završnu obradu), načini tkanja; — Svojstva pojedinačnih materijala za ojačavanje (E-staklena vlakna, aramidna vlakna, karbonska vlakna); — Problemi sa sistemima od više vrsta različitih materijala, matrica; — Adhezija/kohezija, različita ponašanja vlaknastih materijala; — Materijali za popunjavanje i pigmenti; — Tehnički zahtjevi za materijale za popunjavanje; — Promjena svojstva sastava smole upotrebom E-stakla, mikrobaloona, aerosola, pamuka, minerala, metalnog praha, organskih supstanci; — Tehnologije farbanja, sastavljanja i popravke; — Pomoćni materijali; — Saće (papir, FRP, metal), balzovina, <i>Divinycell (Contizell)</i>, razvojni trendovi. 	2
<p>5L.3 Sklapanje zmajeva od kompozitnih materijala ojačanih vlaknima</p> <ul style="list-style-type: none"> — Puna oplata; 	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Sendvič strukture; — Sklapanje aeroprofila, trupa, komandnih površina. 	
<p>5L.4 Otkrivanje oštećenja</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ponašanje komponenti od FRP-a u slučaju preopterećenja; — Otkrivanje delaminacija i slabih spojeva; — Frekvencije vibracija savijanja kod aeroprofila; — Prenos opterećenja; — Spojevi trenjem i sigurnosno blokiranje; — Dinamička čvrstoća i korozija metalnih djelova; — Povezivanje metala, površinska obrada čeličnih i aluminijskih komponenti pri povezivanju sa FRP-om. 	3
<p>5L.5 Izrada kalupa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Gipsani i keramički kalupi; — GFK kalup, gel-premaz, materijali za ojačavanje, problemi krutosti; — Metalni kalupi; — Muški i ženski kalupi. 	2
<p>5L.6 Izvršavanje praktičnih aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osiguranje klinova, vijaka, krunastih matica, zatezača; — Povezivanje užadi pomoću uški za užad; — Popravke pomoću Nicopressa i Talurita; — Popravka presvlaka; — Popravka punih FRP oplata, — Izrada kalupa/livenje komponente (npr. nos trupa, aerodinamična oplata stajnog trapa, završetak krila i vertikalni vrh krila (<i>winglet</i>)); — Popravka sendvič strukture pri oštećenju unutrašnjeg i spoljašnjeg sloja; — Popravka sendvič strukture pritiskom vakuumskom vrećom; — Popravka prozirnih površina (PMMA) pomoću jednokomponentnog i dvokomponentnog ljepila; — Povezivanje prozirnih površina pomoću kupolastog okvira; — Kaljenje prozirnih površina i drugih komponenti; — Izvođenje popravki na sendvič strukturi (mala popravka manja od 20 cm); — Podešavanje vazduhoplova. Izračunavanje mase balansiranja komandnih površina i obima kretanja ko-mandnih površina, mjerenje radnih sila; — Izvođenje 100-satnih/godišnjih pregleda na FRP zmaju. 	2

MODUL 6L — METALNI ZMAJ

	Nivo
6L.1 Metalni zmaj	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Metalni materijali i poluproizvodi, metode mašinske obrade; — Ispitivanje dinamičke čvrstoće i napuknuća materijala; — Sklapanje komponenti metalne konstrukcije, zakovični spojevi, lijepljeni spojevi; — Otkrivanje oštećenja preopterećenih komponenti, učinci korozije; — Zaštita na radu i zaštita od požara. 	
<p>6L.2 Materijali</p> <ul style="list-style-type: none"> — Čelik i njegove legure; — Laki metali i njihove lake legure; — Materijali zakovica; — Plastike; — Boje i farbe; — Ljepila za metal; — Vrste korozije; — Materijali i tehnologije za oblaganje (prirodni i sintetički). 	2
<p>6L.3 Otkrivanje oštećenja</p> <ul style="list-style-type: none"> — Preopterećeni metalni zmajevi, poravnavanje, mjerenje simetrije; — Prenos opterećenja; — Ispitivanje dinamičke čvrstoće i napuknuća materijala; — Otkrivanje slabih zakovičnih spojeva. 	3
<p>6L.4 Sklapanje metalnih i kompozitnih konstrukcija</p> <ul style="list-style-type: none"> — Oplata; — Okviri; — Uzdužnici i ramenjače; — Konstrukcija okvira; — Problemi sa sistemima od više vrsta različitih materijala. 	2
<p>6L.5 Pričvršćivači</p> <ul style="list-style-type: none"> — Razvrstavanje uklapanja i zazora, — Metrički i imperijalni sistem mjera; — Preveliki zavrtnj. 	2
<p>6L.6 Izvršavanje praktičnih aktivnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osiguranje klinova, vijaka, krunastih matica, zatezača; — Povezivanje užadi pomoću uški za užad; — Popravke pomoću Nicopressa i Talurita; — Popravka presvlaka, površinskih oštećenja, tehnike zaustavljanja širenja pukotina zaustavnim rupama; — Popravka prozirnih površina; — Sječenje metalnih limova (aluminijске i lake legure, čelik i njegove legure); — Presavijanje, savijanje, obrada rubova, ravnanje, glačanje, povijanje rubova; 	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Popravka zakovanih metalnih konstrukcija u skladu sa uputstvima ili crtežima za popravku; — Procjena grešaka pri zakivanju; — Podešavanje vazduhoplova. Izračunavanje mase balansiranja komandnih površina i obima kretanja ko-mandnih površina, mjerenje radnih sila; — Izvođenje 100-satnih/godišnjih pregleda na metalnom zmaju. 	

MODUL 7L — ZMAJ OPŠTE

	Nivo
<p>7L.1 Sistem upravljanja vazduhoplovom u letu</p> <ul style="list-style-type: none"> — Komande pilotske kabine: komande u pilotskoj kabini, oznake u boji, oblici ručica; — Komandne površine, zakrilca, površine aerodinamičnih kočnica, komande, šarke, ležajevi, nosači, čvrste prenosne poluge komandi, prenosne poluge komandi, rogovi za upravljanje, remenice, kablovi, lanci, cijevi, valjci, šine, vijčane dizalice, površine, gibanja, podmazivanje, stabilizatori, balansiranje komandi; — Kombinacija komandi: zakrilce-krilce, zakrilce-aerodinamična kočnica; — Sistemi trimera. 	3
<p>7L.2 Zmaj</p> <ul style="list-style-type: none"> — Stajni trap: karakteristike stajnog trapa i upornica amortizera, izvlačenje, kočnice, bubanj, diskovi, točak, guma, mehanizam za uvlačenje, električno uvlačenje, izvanredne situacije; — Mjesta ugradnje krila na trup, mjesta ugradnje repne površine (vertikalnog i horizontalnog stabilizatora) na trup, mjesta ugradnje komandne površine; — Dopuštene mjere održavanja; — Vuča: oprema/mehanizam za vuču/dizanje; — Kabina: sjedišta i sigurnosni pojasevi, raspored u kabini, vjetrobranska stakla, prozori, naljepnice, odjeljak za prtljag, komande u pilotskoj kabini, sistem ventilacije kabine, ventilator; — Balast vode: rezervoari vode, vodovi, ventili, drenažni otvori, odušci, provjere; — Gorivni sistemi: rezervoari, vodovi, filteri, odušci, drenažni otvori, punjenje, razvodni ventil, pumpe, indikacija, provjere, spajanje; — Hidraulika: prikaz sistema, akumulatori, raspodjela pritiska i snage, indikacija; — Tečnosti i gasovi: hidraulična, drugi fluidi, nivoi, rezervoar, vodovi, ventili, filter; — Mjere zaštite: protivpožarni zidovi, zaštita od požara, zaštita od udara groma, zatezači, osigurači, ispražnjivači. 	2
<p>7L.3 Pričvršćivači</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pouzdanost pinova, zakovica, vijaka; — Kontrolna užad, zatezači; — Spojnice za brzo otpuštanje (L'Hotellier, SZD, Poland). 	2
<p>7L.4 Osigurači</p>	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Prihvatljivost metoda osiguranja, pinovi za osiguranje, pinovi sa čeličnom oprugom, žica za osiguranje, samoosiguravajuće matice, boja; — Spojnice za brzo otpuštanje. 	
7L.5 Vaganje i balansiranje	2
7L.6 Sistemi za spašavanje	2
<p>7L.7 Moduli u vazduhoplovu</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pitostatički sistem, vakuumski/dinamički sistem, hidrostatsko ispitivanje; — Letački instrumenti: brzinomjer, visinomjer, variometar (indikator vertikalne brzine), povezivanje i funkcionisanje, oznake; — Razmještaj i prikaz, panel, električni vodovi; — Žiroskopi, filteri, indikatori, ispitivanje funkcije; — Magnetski kompas: ugradnja i kompenzacija kompasa; — Jedrilice: akustični variometar, uređaji za snimanje podataka o letu, sistemi za izbjegavanje sudara; — Sistem za kiseonik. 	2
<p>7L.8 Ugradnja i povezivanje modula u vazduhoplovu</p> <ul style="list-style-type: none"> — Letački instrumenti, zahtjevi za ugradnju (uslovi prinudnog slijetanja u skladu sa CS-22), — Električno ožičenje, izvori napajanja, vrste akumulatora, električni parametri, električni generator, automatski osigurač, energetski balans, uzemljenje, konektori, terminali, upozorenja, topivi osigurači, sijalice, svjetla, prekidači, voltmetri, ampermetri, električni mjerni instrumenti. 	2
<p>7L.9 Pogon klipnih motora</p> <p>Interfejs između pogonske grupe i zmaja vazduhoplova.</p>	2
<p>7L.10 Elisa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Pregled; — Zamjena; — Balansiranje. 	2
<p>7L.11 Sistem za uvlačenje</p> <ul style="list-style-type: none"> — Kontrola položaja elise; — Sistem za uvlačenje motora i/ili elise. 	2
<p>7L.12 Procedure fizičkog pregleda</p> <ul style="list-style-type: none"> — Čišćenje, upotreba osvjjetljenja i ogledala; — Mjerni alati i instrumenti; — Mjerenje otklona komandi; — Obrtni moment vijaka i zavrtnja; — Trošenje ležajeva; — Oprema za pregled; — Kalibracija mjernih alata i instrumenata. 	2

MODUL 8L — POGONSKA GRUPA

	Nivo
<p>8L.1 Granične vrijednosti buke</p> <ul style="list-style-type: none"> — Objašnjenje pojma „nivo buke”; — Uvjerenje o buci; — Poboljšanje zvučne izolacije; — Moguće smanjenje emisija buke. 	1
<p>8L.2 Klipni motori</p> <ul style="list-style-type: none"> — Četvorotaktni motor sa svjećicama, motor hlađen vazduhom, motor hlađen tečnošću; — Dvotaktni motor; — Motor sa rotirajućim klipom; — Efikasnost i faktori koji utiču na efikasnost (dijagram pritisak-zapremina, kriva snage); — Uređaji za regulisanje buke. 	2
<p>8L.3 Elisa</p> <ul style="list-style-type: none"> — Krak elise, kapa elise, zadnja ploča, pritisak akumulatora, glavčina elise, — Rad elisa; — Elise promjenljivog koraka, elise koje je moguće mehanički, električno i hidraulički podesiti na zemlji i u letu; — Balansiranje (statičko, dinamičko); — Problemi sa bukom. 	2
<p>8L.4 Upravljački uređaji motora</p> <ul style="list-style-type: none"> — Mehanički upravljački uređaji; — Električni upravljački uređaji; — Pokazatelji nivoa goriva; — Funkcije, karakteristike, uobičajene greške i indikatori greške. 	2
<p>8L.5 Crijeva</p> <ul style="list-style-type: none"> — Materijali i mašinska obrada crijeva za gorivo i ulje; — Kontrola vijeka trajanja. 	2
<p>8L.6 Pomoćna oprema</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rad sistema magnetnog paljenja; — Kontrola rokova za održavanje; — Rad karburatora; — Uputstva za održavanje u vezi sa posebnim karakteristikama; — Električne pumpe za gorivo; — Rad upravljačkih uređaja elise; — Električno upravljanje elisom; — Hidrauličko upravljanje elisom. 	2
<p>8L.7 Sistem paljenja</p>	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Konstrukcija: indukcijsko paljenje, magnetno paljenje i tiristorsko paljenje; — Efikasnost sistema za paljenje i zagrijavanje prije paljenja; — Moduli sistema za paljenje i zagrijavanje prije paljenja; — Pregled i ispitivanje svjećica. 	
<p>8L.8 Usisni i izduvni sistemi</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rad i sklapanje; — Ugradnja prigušnika i grijača; — Gondole i oplata motora; — Pregled i ispitivanje; — Ispitivanje emisije CO. 	2
<p>8L.9 Goriva i maziva</p> <ul style="list-style-type: none"> — Karakteristike goriva; — Označavanje, ekološki prihvatljivo skladištenje; — Mineralna i sintetička ulja za podmazivanje i njihovi parametri: označavanje i karakteristike, primjena; — Ekološki prihvatljivo skladištenje i pravilno odlaganje korištenog ulja. 	2
<p>8L.10 Dokumentacija</p> <ul style="list-style-type: none"> — Proizvođačka dokumentacija za motor i elisu; — Uputstva za kontinuiranu plovidbenost (ICA); — Letački priručnici vazduhoplova (AFM), priručnici za održavanje vazduhoplova (AMM); — Vrijeme između dvije obnove (TBO); — Nalozi za plovidbenost, tehničke napomene i servisni bilteni. 	2
<p>8L.11 Ilustrativni materijali</p> <ul style="list-style-type: none"> — Cilindar sa ventilom; — Karburator; — Visokonaponski magneti; — Uređaj za mjerenje diferencijalnog pritiska u cilindrima; — Pregrijani/oštećeni klipovi; — Svjećice motora kojima se drugačije upravljalo. 	2
<p>8L.12 Praktično iskustvo</p> <ul style="list-style-type: none"> — Zaštita na radu/sprečavanje nesreća (rukovanje gorivima i mazivima, pokretanje motora); — Podešavanje upravljačkih poluga motora i Bovdenovih sajli; — Podešavanje broja okretaja u praznom hodu; — Provjera i podešavanje tačke paljenja; — Operativno ispitivanje magneta; — Provjera sistema paljenja; — Ispitivanje i čišćenje svjećica; 	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Izvođenje zadataka u vezi sa motorom pri 100-satnom/godišnjem pregledu aviona; — Ispitivanje kompresije cilindra; — Statičko ispitivanje i procjena rada motora; — Dokumentacija o radovima održavanja uključujući zamjenu komponenata. 	
<p>8L.13 Razmjena gasova u motorima sa unutrašnjim sagorijevanjem</p> <ul style="list-style-type: none"> — Četvorotaktni klipni motor i upravljačke jedinice; — Energetski gubici; — Tempiranje paljenja; — Ponašanje upravljačkih jedinica pri direktnom toku; — Vankelov motor i upravljačke jedinice; — Dvotaktni motor i upravljačke jedinice; — Ispiranje cilindra; — Ventilator za ispiranje cilindra; — Raspon snage praznog hoda i raspon snage. 	2
<p>8L.14 Paljenje, sagorijevanje i karburacija</p> <ul style="list-style-type: none"> — Paljenje; — Svjećice; — Sistem paljenja; — Proces sagorijevanja; — Uobičajeno sagorijevanje; — Efikasnost i pritisak sredine; — Eksplozije u motoru i oktanski broj; — Oblici komore za sagorijevanje; — Smješa goriva/vazduha u karburatoru; — Princip rada karburatora i jednačina karburatora; — Jednostavni karburator; — Problemi jednostavnih karburatora i njihova rješenja; — Modeli karburatora; — Smješa goriva/vazduha pri ubrizgavanju; — Mehanički regulisano ubrizgavanje; — Elektronski regulisano ubrizgavanje; — Kontinuirano ubrizgavanje; — Poređenje karburatora i sistema ubrizgavanja. 	2
<p>8L.15 Letački instrumenti u vazduhoplovima sa motorima sa ubrizgavanjem goriva</p> <ul style="list-style-type: none"> — Posebni letački instrumenti (motor sa ubrizgavanjem); — Tumačenje indikacija za vrijeme statičkog ispitivanja; — Tumačenje indikacija za vrijeme leta na različitim visinama. 	2
<p>8L.16 Održavanje vazduhoplova sa motorima sa ubrizgavanjem goriva</p>	2

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Dokumentacija, proizvođačka dokumentacija itd.; — Opšta uputstva za održavanje (satni pregledi); — Funkcionalna ispitivanja; — Probni rad na zemlji; — Probni let; — Otkrivanje kvarova u sistemu ubrizgavanja i njihovo otklanjanje. 	
<p>8L.17 Mjere zaštite na radu i sigurnosti</p> <p>Mjere zaštite na radu i sigurnosti pri radu na sistemima ubrizgavanja.</p>	2
<p>8L.18 Vizuelna pomagala:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Karburator; — Komponente sistema ubrizgavanja; — Vazduhoplov sa motorom sa ubrizgavanjem; — Alat za rad na sistemima ubrizgavanja. 	2
<p>8L.19 Električni pogon</p> <ul style="list-style-type: none"> — Elektroenergetski sistem, baterije, ugradnja; — Elektromotor; — Provjere toplote, buke i vibracija; — Ispitivanje navoja; — Električno ožičenje i kontrolni sistemi; — Sistemi nosača, izvlačenja i uvlačenja; — Sistemi kočenja motora/elise; — Sistemi ventilacije motora; — Praktično iskustvo u 100-satnim/godišnjim pregledima. 	2
<p>8L.20 Mlazni pogon</p> <ul style="list-style-type: none"> — Ugradnja motora; — Sistemi nosača, izvlačenja i uvlačenja; — Zaštita od požara; — Gorivni sistemi uključujući podmazivanje; — Sistemi za pokretanje motora, uz pomoć sabijenog gasa; — Procjena oštećenja motora; — Servisiranje motora; — Skidanje, ispitivanje i montaža motora; — Praktično iskustvo u neplaniranim/,'run-time' (za vrijeme rada)/godišnjim pregledima. — Neplanirani pregledi. 	2
<p>8L.21 Elektronska kontrole motora (<i>Full Authority Digital Engine Control, FADEC</i>)</p>	2

MODUL 9L — TOPLOVAZDUŠNI BALON/ VAZDUŠNI BROD

	Nivo
--	------

	Nivo
<p>9L.1 Osnovni principi i sklapanje toplovazdušnih balona/vazdušnih brodova</p> <ul style="list-style-type: none"> — Sklapanje i pojedinačni djelovi; — Kupole; — Materijali kupole; — Sistemi kupole, — Uobičajeni i posebni oblici; — Sistem za dovod goriva; — Gorionik, okvir gorionika, pomoćni nosači gorionika; — Cilindri kompresovanog gasa i crijeva za kompresovani gas, — Korpa i alternativni uređaji (sjedišta); — Pribor za podešavanje; — Poslovi održavanja i servisiranja; — Godišnji/100-satni pregled; — Dnevници (<i>log books</i>), — Letački priručnici vazduhoplova (AFM), priručnici za održavanje vazduhoplova (AMM), — Podešavanje i priprema uzlijetanja (privremeno vezivanje radi uzlijetanja); — Uzlijetanje. 	3
<p>9L.2 Praktična obuka</p> <p>Rad sa komandama, poslovi održavanja i servisiranja (u skladu sa letačkim priručnikom).</p>	3
<p>9L.3 Kupola</p> <ul style="list-style-type: none"> — Platna; — Šavovi; — Noseće trake, zaustavljači pucanja; — Gornji obruči; — Ventil za spuštanje i sistemi brzog ispuštanja vazduha; — Dio platna za trenutno otvaranje kupole; — Odušak za okretanje; — Dijafragme/katenarije (posebni oblici i vazdušni brodovi); — Valjci, koturi; — Upravljački i nosivi konopci; — Čvorovi; — Oznaka za prikaz temperature, temperaturna „zastavica”, termometar kupole; — Zatege; — Okovi i karabineri. 	3
<p>9L.4 Gorionik i gorivni sistem</p> <ul style="list-style-type: none"> — Zavojnice gorionika; — Ventili za ispuštanje plamena, tečnosti i pomoćni ventili; 	3

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Gorionik/mlaznice; — Pilot gorionici/isparivači /mlaznice; — Okvir gorionika; — Vodovi/crijeva za gorivo; — Cilindri/boce za gorivo, ventili i okovi. 	
<p>9L.5 Korpa i nosiva užad za korpe (uključujući alternativne uređaje)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vrste korpi (uključujući alternativne uređaje); — Materijali za korpe: trska i vrba, koža, drvo, obložni materijali, nosiva užad; — Sjedišta, valjkasti ležajevi; — Karabiner, alka i klinovi; — Pomoćni nosači gorionika; — Remeni cilindra za gorivo; — Pomoćna oprema. 	3
<p>9L.6 Oprema</p> <ul style="list-style-type: none"> — Aparat za gašenje požara, vatrogasni pokrivač; — Instrumenti (pojedinačni ili kombinovani). 	3
<p>9L.7 Manje popravke</p> <ul style="list-style-type: none"> — Šivenje; — Spajanje/vezivanje; — Popravka kože/ruba na korpi. 	3
<p>9L.8 Postupci fizičkog pregleda</p> <ul style="list-style-type: none"> — Čišćenje, upotreba osvijetljenja i ogledala; — Mjerni alati i instrumenti; — Mjerenje otklona komandi (samo vazdušni brodovi); — Obrtni moment vijaka i zavrtnja; — Trošenje ležajeva (samo vazdušni brodovi); — Oprema za pregled; — Kalibracija mjernih alata i instrumenata; — Ispitivanje platna zatezanjem. 	2

MODULI 10L — PLINSKI BALON/VAZDUŠNI BROD (SLOBODNI/VEZANI)

	Nivo
<p>10L.1 Osnovni principi i sklapanje plinskih balona/vazdušnih brodova</p> <ul style="list-style-type: none"> — Sklapanje pojedinačnih djelova; — Kupola i mrežni materijal; — Kupola, dio platna za trenutno otvaranje kupole, otvor u slučaju nužde, konopci i pojasevi; — Kruti plinski ventil; 	3

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Fleksibilni plinski ventil (padobran); — Mreža; — Nosivi obruč; — Korpa i pribor (uključujući alternativne uređaje); — Putanje elektrostatičkog pražnjenja; — Uže za privezivanje i uže za usporavanje; — Održavanje i servisiranje; — Godišnji pregled; — Letačka dokumentacija; — Letački priručnici vazduhoplova (AFM), priručnici za održavanje vazduhoplova (AMM); — Podešavanje i priprema uzlijetanja; — Uzlijetanje. 	
<p>10L.2 Praktična obuka</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rad sa komandama; — Poslovi održavanja i servisiranja (u skladu sa AMM-om i AFM-om); — Sigurnosna pravila pri upotrebi vodonika kao uzgonskog plina. 	3
<p>10L.3 Kupola</p> <ul style="list-style-type: none"> — Platna; — Motke i ojačanja motki; — Dio platna za trenutno otvaranje kupole i uže; — Konopci padobrana i nosivi konopci; — Ventili i užad; — Otvor za punjenje, Poeschelov obruč i užad; — Putanje elektrostatičkog pražnjenja. 	3
<p>10L.4 Ventil</p> <ul style="list-style-type: none"> — Opruge; — Brtve; — Spojevi navojem; — Kontrolna užad; — Putanje elektrostatičkog pražnjenja. 	3
<p>10L.5 Izrada mreže ili podešavanje (bez mreže)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vrste mreže i ostalih konopa; — Veličina i uglovi otvora mreže; — Mrežni prsten; — Metode pravljenja čvorova; — Putanje elektrostatičkog pražnjenja. 	3
<p>10L.6 Nosivi obruč</p>	3

	Nivo
10L.7 Korpa (uključujući alternativne uređaje) — Vrste korpi (uključujući alternativne uređaje); — Konopci sa omčom i klinovi; — Sistem balasta (vrećice i držači); — Putanje elektrostatičkog pražnjenja.	3
10L.8 Uže za otvaranje kupole i užad za ventile	3
10L.9 Uže za privezivanje i uže za usporavanje	3
10L.10 Manje popravke — Spajanje/vezivanje; — Povezivanje užadi od konoplje.	3
10L.11 Oprema Instrumenti (pojedinačni ili kombinovani).	3
10L.12 Kabal za vezivanje (samo za vezane plinske balone) — Vrste kabala; — Prihvatljiva oštećenja na kablju; — Zatezač za kabal; — Držači kabla.	3
10L.13 Vitlo (samo za vezane plinske balone) — Vrste vitla; — Mehanički sistem; — Električni sistem; — Sistem u slučaju nužde; — Veza vitla sa zemljom/opterećivanje vitla balastom.	3
10L.14 Postupci fizičkog pregleda — Čišćenje, upotreba osvijetljenja i ogledala; — Mjerni alati i instrumenti; — Mjerenje otklona komandi (samo vazdušni brodovi); — Obrtni moment vijaka i zavrtnja; — Trošenje ležajeva (samo vazdušni brodovi); — Oprema za pregled; — Kalibracija mjernih alata i instrumenata; — Ispitivanje platna zatezanjem.	2

MODULI 11L — TOPLOVAZDUŠNI/PLINSKI VAZDUŠNI BRODOVI

	Nivo
11L.1 Osnovna načela i sklapanje malih vazdušnih brodova — Kupola, mali baloni (<i>ballonnets</i>);	3

	Nivo
<ul style="list-style-type: none"> — Ventili, otvori; — Gondola; — Pogon; — Letački priručnici vazduhoplova (AFM) i priručnici za održavanje vazduhoplova (AMM), — Podešavanje i priprema uzlijetanja. 	
<p>11L.2 Praktična obuka</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rad sa komandama; — Poslovi održavanja i servisiranja (u skladu sa AMM-om i AFM-om). 	3
<p>11L.3 Kupola</p> <ul style="list-style-type: none"> — Platna; — Dio platna za trenutno otvaranje kupole i užad; — Ventili; — Sistem katenarija. 	3
<p>11L.4 Gondola (uključujući alternativne uređaje)</p> <ul style="list-style-type: none"> — Vrste gondola (uključujući alternativne uređaje); — Vrste zmajeva i materijali; — Otkrivanje oštećenja. 	3
<p>11L.5 Električni sistem</p> <ul style="list-style-type: none"> — Osnove o strujnim kolima u vazдушnom brodu; — Izvori električne energije (baterije, učvršćivanje, ventilacija, korozija); — Olovne, niki-kadmijumove (NiCd) ili drugi baterije, suve baterije; — Generatori; — Ožičenje, električne veze; — Topivi osigurači; — Spoljni izvor napajanja; — Energetski balans. 	3
<p>11L.6 Pogon</p> <ul style="list-style-type: none"> — Rad sistema magnetnog paljenja; — Gorivni sistem: rezervoari, vodovi, filteri, odušci, drenažni otvori, punjenje, razvodni ventil, pumpe, indikacija, provjere, spajanje; — Pogonski instrumenti; — Osnove o mjerenju i instrumentima; — Mjerenje okretaja; — Mjerenje pritiska; — Mjerenje temperature; — Mjerenje nivoa goriva/energije. 	3
<p>11L.7 Oprema</p>	3

	Nivo
— Aparat za gašenje požara, vatrogasni pokrivač; — Instrumenti (pojedinačni ili kombinovani).	

MODUL 12L — RADIOKOMUNIKACIJE/ELT/TRANSPONDER/INSTRUMENTI

	Nivo
12L.1 Radiokomunikacije/ELT — Raspored kanala; — Osnovno funkcionalno ispitivanje; — Baterije; — Zahtjevi za ispitivanje i održavanje.	2
12L.2 Transponder — Osnovne operacije; — Uobičajena prenosna konfiguracija uključujući antenu; — Objašnjenja Modova rada A, C, S; — Zahtjevi za ispitivanje i održavanje.	2
12L.3 Instrumenti — Ručni visinomjeri/variometri; — Baterije; — Osnovno funkcionalno ispitivanje.	2

Dodatak VIII

Standard osnovnih ispita za dozvolu za održavanje vazduhoplova kategorije L

(27) dodaju se sljedeći Dodaci VII i VIII:

- (a) Osnova za standardizaciju ispita u odnosu na zahtjeve povezane sa osnovnim znanjem iz Dodatka VII je sljedeća:
 - (i) Svi osnovni ispiti moraju da se sprovode u obliku pitanja sa više ponuđenih odgovora kako je navedeno u tački (ii). Ponuđeni netačni odgovori moraju da izgledaju jednako uvjerljivi nekome ko nije upućen u nastavnu jedinicu. Svi ponuđeni odgovori treba da se jasno odnose na pitanje i da imaju sličan vokabular, gramatičku konstrukciju i dužinu. Kod numeričkih pitanja, netačni odgovori treba da odgovaraju proceduralnim greškama kao što su pogrešno primijenjene korekcije ili pogrešne konverzije jedinica: ne smiju biti nasumično izabrani brojevi;
 - (ii) Svako pitanje sa više ponuđenih odgovora mora da ima tri alternativna odgovora od kojih je samo jedan tačan, a za svaki modul kandidatu se daje vrijeme za rješavanje koje u prosjeku iznosi 75 sekundi po pitanju;
 - (iii) prolazna ocjena za svaki modul je 75 %;
 - (iv) kazneno bodovanje (negativni bodovi za pogrešne odgovore) se ne primjenjuje;
 - (v) nivo zahtijevanog znanja u pitanjima mora da bude srazmjernan nivou tehnologije kategorije vazduhoplova.

- (b) Broj pitanja po modulu je sljedeći:
- (i) modul 1L „Osnovno znanje”: 12 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 15 minuta;
 - (ii) modul 2L „Ljudski faktori”: 8 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 10 minuta;
 - (iii) modul 3L „Vazduhoplovni propisi”: 24 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 30 minuta;
 - (iv) modul 4L „Zmaj drveni/sa metalnim cijevima i platnom”: 32 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 40 minuta;
 - (v) modul 5L „Kompozitni zmaj”: 32 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 40 minuta;
 - (vi) modul 6L „Metalni zmaj”: 32 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 40 minuta;
 - (vii) modul 7L „Zmaj opšte”: 64 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 80 minuta;
 - (viii) modul 8L „Pogonska grupa”: 48 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 60 minuta;
 - (ix) modul 9L „Toplovazdušni balon/vazdušni brod”: 36 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 45 minuta;
 - (x) modul 10L „Plinski balon/vazdušni brod (slobodni/vezani)”: 40 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 50 minuta;
 - (xi) modul 11L „Toplovazdušni/plinski vazdušni brodovi”: 36 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 45 minuta;
 - (xii) modul 12L „Radiokomunikacije/ELT/Transponder/Instrumenti”: 16 pitanja. Dozvoljeno vrijeme: 20 minuta.”
-

ANEKS IV

Aneks IV mijenja se kako slijedi:

(1) u tački 147.A.145, tačka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) Organizacija za obuku iz održavanja može da obavlja sljedeće kako je dozvoljeno i u skladu sa priručnikom organizacije za obuku iz održavanja:

- (i) sprovođenje kurseva osnovne obuke u skladu sa nastavnim programom iz Aneksa III (Dio-66), ili njegovog dijela;
- (ii) sprovođenje kurseva obuke za tip vazduhoplova/poslove na vazduhoplovu u skladu sa Aneksom III (Dio-66);
- (iii) sprovođenje ispita kandidata koji su pohađali kurseve osnovne ili obuke za tip vazduhoplova kod organizacije za obuku iz održavanja;
- (iv) sprovođenje ispita kandidata koji nisu pohađali kurs obuke za tip vazduhoplova kod organizacije za obuku iz održavanja;
- (v) sprovođenje ispita kandidata koji nisu pohađali kurs osnovne obuke kod organizacije za obuku iz održavanja, pod uslovom da:
 - (1) se ispit sprovodi na jednoj od lokacija navedenih u potvrdi o odobrenju, ili
 - (2) ako se ispit sprovodi na lokacijama koje nisu navedene u potvrdi o odobrenju, kako je dozvoljeno tačkama (b) i (c) važi jedno od sljedećeg:
 - ispit se sprovodi upotrebom pitanja iz Evropske centralne banke pitanja (*European Central Question Bank, ECQB*), ili
 - u nedostatku pitanja iz ECQB-a, nadležne vlasti biraju pitanja za ispit;
- (vi) izdavanje svjedočanstava u skladu sa Dodatkom III nakon uspješnog završavanja odobrene osnovne obuke i kurseva za tip vazduhoplova i ispita navedenih u (a)(i), (a)(ii) i (a)(iii), (a)(iv) i (a)(v) kako je primjenljivo.

(2) Dodaci I i II zamjenjuju se sljedećim:

„*Dodatak I*

Trajanje kursa osnovne obuke

Minimalno trajanje kompletnog kursa osnovne obuke je sljedeće:

Osnovni kurs	Trajanje (u satima)	Odnos teorijske obuke (u %)
A1	800	30 do 35
A2	650	30 do 35
A3	800	30 do 35
A4	800	30 do 35
B1.1	2400	50 do 60
B.1.2	2000	50 do 60
B.1.3	2400	50 do 60
B.1.4	2400	50 do 60

B2	2400	50 do 60
B2L	1500 (*)	50 do 60
B3	1000	50 do 60

(*) Ovaj broj sati se povećava u zavisnosti od dodatnog ovlašćenja za sistem prema sljedećem:

Ovlašćenje za sistem	Trajanje (u satima)	Odnos teorijske obuke (u %)
COM/NAV	90	50 do 60
INSTRUMENTI	55	
AUTOMATSKO LETENJE	80	
NADZOR	40	
SISTEMI ZMAJA	100	

Dodatak II

Odobrenje organizacije za obuku iz održavanja iz Aneksa IV (Dio-147) – EASA obrazac 11

UVJERENJE O ODOBRENJU ORGANIZACIJE ZA OBUKU I ISPITE IZ ODRŽAVANJA
MAINTENANCE TRAINING AND EXAMINATION ORGANISATION APPROVAL CERTIFICATE

BROJ: **ME.147.[XXXX]**
REFERENCE:

Na osnovu Uredbe (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta i Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 koja je trenutno na snazi i u skladu sa dolje navedenim uslovima, Agencija za civilno vazduhoplovstvo ovim potvrđuje da je:

Pursuant to Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council and to Commission Regulation (EU) No 1321/2014, for the time being in force and subject to the condition specified bellow, the Civil Aviation Agency hereby certifies:

[NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE]
[COMPANY NAME AND ADDRESS]

organizacija za obuku iz održavanja usaglašena sa Sekcijom A Aneksa IV (Dio-147) Uredbe (EU) br. 1321/2014 odobrena za sprovođenje obuke i ispita navedenih u priloženoj listi odobrenja i da izdaje odgovarajuća svjedočanstva o završenoj obuci kandidata koristeći gore navedene reference.

as a maintenance training organisation in compliance with Section A of Annex IV (Part-147) of Regulation (EU) No 1321/2014, approved to provide training and conduct examinations listed in the approval schedule attached and to issue related certificates of recognition to students using the above reference.

USLOVI:
CONDITIONS:

- Ovo odobrenje je ograničeno obimom radova navedenim u odobrenom priručniku organizacije za obuku iz održavanja iz Sekcije A, Aneksa IV (Dio-147); i**
This approval is limited to what is specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation exposition as referred to in Section A of Annex IV (Part-147); and
- Ovo odobrenje zahtijeva usaglašenost sa procedurama navedenim u odobrenom priručniku organizacije za obuku iz održavanja; i**
this approval requires compliance with the procedures specified in the approved maintenance training organisation exposition; and
- Ovo odobrenje je važeće dok je odobrena organizacija za obuku iz održavanja usaglašena sa Aneksom IV (Dio-147) Uredbe (EU) br. 1321/2014;**
this approval is valid whilst the approved maintenance training organisation remains in compliance with Annex IV (Part-147) of Regulation (EU) No 1321/2014;
- Pod uslovom da postoji usaglašenost sa gore pomenutim uslovima, ovo odobrenje ima neograničen rok važenja, osim ako nije prethodno vraćeno, zamijenjeno, suspendovano ili ukinuto.**
subject to compliance with the foregoing conditions, this approval shall remain valid for an unlimited duration unless the approval has previously been surrendered, superseded, suspended or revoked.

Datum prvog izdanja:
Date of original issue:

Datum ove revizije:
Date of this revision:

Broj revizije:
Revision No:

Potpis:
Signed:

Za nadležne vlasti: Agencija za civilno vazduhoplovstvo
For the competent authority: Civil Aviation Agency

LISTA ODOBRENJA ORGANIZACIJE ZA ZA OBUKU I ISPITE IZ ODRŽAVANJA
MAINTENANCE TRAINING AND EXAMINATION ORGANISATION APPROVALSCHEDULE

Broj uvjerenja: ME.147.[XXXX]
Reference:

Organizacija: [NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE]
Organisation:

KLASA <i>CLASS</i>	KATEGORIJA DOZVOLE <i>LICENCE CATEGORY</i>	OGRANIČENJE <i>LIMITATION</i>	
OSNOVNA (*) <i>BASIC</i>	B1 (*)	TB1.1 (*)	TURBINSKI AVIONI (*) <i>AEROPLANES TURBINE</i>
		TB1.2 (*)	KLIPNI AVIONI (*) <i>AEROPLANES PISTON</i>
		TB1.3 (*)	TURBINSKI HELIKOPTERI (*) <i>HELICOPTERS TURBINE</i>
		TB1.4 (*)	KLIPNI HELIKOPTERI (*) <i>HELICOPTERS PISTON</i>
	B2 (*) (***)	TB2 (*)	AVIONIKA (*) <i>AVIONICS</i>
	B2L (*)	TB2L (*)	AVIONIKA (navesti ovlaštenje za sistem) (*) <i>AVIONICS (indicate system ratings)</i>
B3 (*)	TB3 (*)	NEPRESURIZOVANE AVIONI SA KLIPNIM MOTORIMA ČIJA JE MTOM 2000 KG I MANJA (*) <i>PISTON-ENGINE NON-PRESSURISED AEROPLANES OF 2 000 KG MTOM AND BELOW</i>	
A (*)	TA.1 (*)	TURBINSKI AVIONI (*) <i>AEROPLANES TURBINE</i>	
		KLIPNI AVIONI (*) <i>AEROPLANES PISTON</i>	
	TA.2 (*)	TURBINSKI HELIKOPTERI (*) <i>HELICOPTERS TURBINE</i>	
		KLIPNI HELIKOPTERI (*) <i>HELICOPTERS PISTON</i>	
TA.3 (*)			
TA.4 (*)			
L (*)	TL (*)	NAVESTI KONKRETNU PODKATEGORIJU DOZVOLE (*) <i>QUOTE THE SPECIFIC LICENCE SUBCATEGORY</i>	
TIP / POSLOVI(*) <i>TYPE / TASKS</i>	C (*)	T4 (*)	[NAVESTI TIP VAZDUHOPLOVA] (**) <i>[QUOTE AIRCRAFT TYPE]</i>
	B1 (*)	T1 (*)	[NAVESTI TIP VAZDUHOPLOVA] (**) <i>[QUOTE AIRCRAFT TYPE]</i>
	B2 (*)	T2 (*)	[NAVESTI TIP VAZDUHOPLOVA] (**) <i>[QUOTE AIRCRAFT TYPE]</i>
	A (*)	T3 (*)	[NAVESTI TIP VAZDUHOPLOVA] (**) <i>[QUOTE AIRCRAFT TYPE]</i>

Ovo odobrenje ograničeno je na one obuke i ispite koji su navedeni u obimu radova odobrenog priručnika organizacije za obuku iz održavanja.

This approval schedule is limited to those trainings and examinations specified in the scope of work section of the approved maintenance training organisation exposition.

Referenca Priručnika organizacije za obuku iz održavanja:

Maintenance training organisation exposition reference:

Datum prvog izdanja:

Date of original issue:

Datum posljednje odobrene revizije:

Date of last revision approved:

Broj revizije:

Revision No:

Potpis:

Signed:

Za nadležnu vlast: Agencija za civilno vazduhoplovstvo

For the competent authority: Civil Aviation Agency

Obrazac 11 izdanje 5 (Istovjetan sa EASA Form 11 Issue 5)

(*) **Obrisati po potrebi ako organizacija nije odobrena**

(**) **Upisati odgovarajuće ovlaštenje ili ograničenje**

(***) **Odobrenje za osnovni B2 kurs/ispitivanje uključuje odobrenje za B2L kurs/ispitivanje za sva ovlaštenja za system.;**

(3) EASA Obrazac 149, 2 izdanje iz Dodatka III zamjenjuje se sljedećim:

Stranica 1 od 1
Page 1 of 1

SVJEDOČANSTVO O ZAVRŠENOJ OBUCI
CERTIFICATE OF RECOGNITION

Broj svjedočanstva:
Reference: ME.147.[XXXX].[YYYY]

Ovo svjedočanstvo o završenoj obuci izdaje se:
This certificate of recognition is issued to:

[IME]
[NAME]
[DATUM i MJESTO ROĐENJA]
[DATE and PLACE OF BIRTH]

Od strane:
By:

[NAZIV I ADRESA ORGANIZACIJE]
[COMPANY NAME AND ADDRESS]

Broj uvjerenja:
Reference: ME.147.[XXXX]

organizacija za obuku iz održavanja odobrena da sprovodi obuku i ispite u okviru svoje liste odobrenja i u skladu sa Aneksom IV (Dio-147) Uredbe (EZ) br. 1321/2014.
a maintenance training organisation approved to provide training and conduct examinations within its approval schedule and in accordance with Annex IV (Part-147) of Regulation (EC) No 1321/2014.

Ovim svjedočanstvom potvrđuje se da je gore imenovani ili uspješno položio teorijske (**) ili praktične elemente (**) odobrene obuke za tip navedene niže kao i odgovarajuće ispite u skladu sa Uredbom (EZ) br. 216/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta i Uredbom Komisije (EU) br. 1321/2014 koja je trenutno na snazi.

This certificate confirms that the above named person either successfully passed the theoretical (**) and/or the practical elements (**) of the approved type training course stated below and related examinations in compliance with Regulation (EC) No 216/2008 of the European Parliament and of the Council and to Commission Regulation (EU) No 1321/2014 for the time being in force.

[KURS OBUKE ZA TIP VAZDUHOPLOVA(*)]
[AIRCRAFT TYPE TRAINING COURSE(*)]
[DATUMI POČETKA i ZAVRŠETKA]
[START and END DATES]
[NAVESTI TEORIJSKE I/ILI PRAKTIČNE ELEMENTE]
[SPECIFY THEORETICAL ELEMENTS AND/OR PRACTICAL ELEMENTS]
ili
or
[ISPIT ZA TIP VAZDUHOPLOVA(*)]
[AIRCRAFT TYPE EXAMINATION(*)]
[DATUM ZAVRŠETKA]
[END DATE]

Datum:

Date:

Potpis:

Signed:

U ime: [NAZIV ORGANIZACIJE]

For: [COMPANY NAME]

(*) Obrisati po potrebi ako organizacija nije odobrena

ANEKS V

Aneks Va mijenja se kako slijedi:

(1) u sadržaju, nakon unosa „Odjeljak E – Organizacija za održavanje” umeće se sljedeća tačka T.A.501:

„T.A.501 **Organizacija za održavanje**”;

(2) u tački T.A.201 tačka 3 zamjenjuje se sljedećim:

„(3) Organizacija za obezbjeđivanje kontinuirane plovidbenosti iz tačke (2) obezbjeđuje da održavanje i otpuštanje vazduhoplova u upotrebu obavlja organizacija za održavanje koja ispunjava zahtjeve iz Odjeljka E ovog Aneksa (Dio-T). U tu svrhu, kada organizacija za obezbjeđivanje kontinuirane plovidbenosti sama ne ispunjava ove zahtjeve, ona sklapa ugovor sa organizacijom za održavanje koja ispunjava te zahtjeve.”;

(3) odredbama Odjeljka E Organizacija za održavanje dodaje se sljedeći naslov:

„T.A.501 **Organizacija za održavanje**”;

(4) Tačka T.A.716. zamjenjuje se sljedećim:

„T.A.716 **Nalazi**

Po prijemu obavještenja o nalazima u skladu sa tačkom T.B.705, organizacija za obezbjeđivanje kontinuirane plovidbenosti mora da utvrdi korektivni akcioni plan i demonstrira korektivnu akciju na način prihvatljiv nadležnim vlastima u vremenskom periodu koji je dogovoren sa tim vlastima.”.

_____”